

Korin ok ta pe har ta pe Páú mupinim Mokõihar ke

Páú kome'ë paper ke mupinim tĩ. Korin ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ë ta pe kome'ë paper pinim ke mondo. Mokõihar ke.

Paper pinim a'e mondo py. Ame'ë rehe: “Pehendu katu” aja Páú mupinim. Amõ ta pandu: “Páú jande ke muka'u te'e” aja pandu naĩ. “Anĩ. Amuka'u te'e ym” aja Páú mujekwa katu.

Korin ok ta pe har ta rehe a'e ipy'a katu, a'erehe pyrara hũ a'e ixo, aja mujekwa. Aja myrandu katu ke Páú pandu pandu ngã pe. Pyrara hũ ixo, a'erehe ipy'a katu ngã rehe aja a'e mujekwa katu.

Korin ok ta pe Jesu kotyhar har ta ixo ame'ë ta pe Páú mupinim tĩ

¹⁻² Pehẽ riki Tupã kotyhar ta ke. Korin ok ta pe har ta ke pehẽ. Ihẽ Páú. Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo. Timo ihẽ namõ ixo. Jande mu aja a'e. Tupã kotyhar ta Ngere ywy pe ixo. Upa katu te ame'ë ta pe paper pinim jamondo jaxo tĩ. Tupã putar, a'erehe ihẽ pe Jesu Kirisutu pandu kwe:

—Nde ke ihẽ amondo axo. Ihẽ rehe har nde erepandu pandu ta ereho — aja Kirisutu pandu.

Mã peja pehẽ rehe Tupã, jande pái keruhũ ipy'a katu te hũ. Mã peja Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te aja tĩ. Ipy'a katu te hũ tĩ. Mã peja pehẽ py'a ke Tupã muhury katu tĩ. Mã peja Jesu Kirisutu aja tĩ. Muhury katu tĩ.

Japyrara jaxo rahã, jande py'a ke Tupã mātã katu

³ Jande rehe Tupã pyrara usak. A'e riki Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te pái ke. Jande pái keruhũ tĩ. Upa jande py'a ke a'e mātã katu, a'erehe mã peja japandu: “Ne jō riki katu te me'ẽ ke” aja. ⁴ Upa katu te mäte jakwaha aja jaxo rahã, jande py'a ke a'e mātã katu. Aja rahã, amõ ta riki mäte ukwaha aja ixo rahã, ame'ẽ ta py'a ke jande jamātã katu tĩ. Jande py'a ke Tupã mātã, aja amõ ta py'a ke jamātã katu tĩ. ⁵ Kirisutu pyrara hũ kwe. Ixotyhar ta ke jande, a'erehe a'e aja jande tĩ. Japyrara jaxo tĩ. Inamõ jande juehe katu jande jaxo, a'erehe jande japyrara rahã, jande py'a ke Tupã mātã katu. ⁶ Myrandu katu ke japandu pandu. A'erehe jande ke amõ ta mupyrara. Pejurujar katu ehe, a'erehe pehẽ ke Tupã muhã katu. A'erehe pehẽ pepyrara aja pexo rahã, pehẽ py'a ke a'e mātã katu tĩ. Jande py'a ke a'e mātã rahã, pehẽ py'a ke a'e mātã katu ta tĩ, aja pekwa katu. Pehẽ pe pyrãtãha ke a'e muwyr, a'erehe pehẽ py'ahu te'e pehendu. Jande aja pehẽ pepyrara pexo rahã, pehẽ py'ahu te'e pehendu tĩ. ⁷ A'erehe pejurujar katuha ke pehijar ym ta, aja jakwa katu. Jande aja pepyrara pexo rahã, jande aja pehẽ py'a ke Tupã mātã katu ta tĩ. Aja jande jakwa katu.

Pyraraha te hũ ngi Páu ke Tupã muhem

⁸ Jande mu ta aja pehẽ! Pesarahã! Asia ywy pe jande jaxo rahã, mäte jakwaha. Ame'ẽ ke pekwa aja japutar. Asia ywy pe jande ke ngã mupyrara hũ. Mahy hũ tĩ. A'erehe jajupandu jande jupe: “Jande jamanõ ta” aja jande jupe naĩ. ⁹ Mäte jakwaha, a'erehe: “Páu ta manõ ta me'ẽ te'e” aja amõ ta pandu, aja jaxo. Aja rahã, marã ka ym jande te'e jahemiha ingi, aja jakwaha. Tupã jō riki jande ke muhem ta ingi, aja jakwa katu. A'e riki ngã ke mukwera katu ame'ẽ ke a'e. ¹⁰ Jamanõ ta, aja jakwaha. Anĩ. Ame'ẽ ngi jande ke Tupã muhem riki. Jete! Muhem ta

kỹ tĩ. Tapijar te'e we jande ke a'e muhem ta kỹ tĩ, ame'ẽ ke jakwa katu tĩ. (Ame'ẽ ke pekwa katu tĩ, aja japutar.) ¹¹ Pe, jande namõ ma'e ke pema'ema'e ta tĩ. Kuja. “Pyraraha ngi Páu ta ke emuhem” aja jande rehe har Tupã namõ pepandu pandu rahã, jande namõ ma'e ke pema'ema'e katu tĩ, ame'ẽja saka. Heta ngã jande rehe har Tupã namõ pandu pandu ame'ẽ ke a'e muwyr ta jande pe. Jande rehe a'e usak katu ta, a'erehe: “Páu ke Tupã mupoir” aja ngã ukwa rahã, Tupã pe ngã pandu ta: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja riki.

Te'e Páu pandu ym

¹² (Pehẽ ngi har amõ ta pandu: “Páu Kirisutu mondo ame'ẽ ke aja ym a'e” aja naĩ. Anĩ. Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja akwa katu.) Kome'ẽ ywy keruhũ pe ihẽ axo rahã, Tupã mujekwa ame'ẽ ke namõ axo katu. Pehẽ namõ axo rahã, aja axo tĩ. Mokõi akwaha namõ axo ym tĩ. Ihẽ atu akwaha namõ axo ym. Anĩ. Ihẽ rehe Tupã ipy'a katu. A'erehe pyrãtãha ke ihẽ pe muwyr. Ame'ẽ namõ kome'ẽ ywy keruhũ pe axo katu. Pehẽ namõ axo rahã, aja tĩ. A'erehe katu ym ame'ẽ ke ama'ema'e ym, aja akwa. A'erehe ihẽ rury katu.

¹³⁻¹⁴ Amukwehe we paper pinim ihẽ amondo pehẽ pe. Ame'ẽ ke pepyhyk. Pe, pekwa. Pekwa katu, ame'ẽ ke jõ paper rehe ihẽ amupinim. Mokõi akwaha ihẽ amupinim ym. Jetehar te ke amupinim. Ihẽ amupinim ame'ẽ rehe har ta'yr mi pekwa rĩ. (Myrandu katu ke ihẽ apandu, ame'ẽ ma'ema'eha rehe ihẽ ke Jesu Kirisutu mondo.) A'erehe Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ aja upa katu te pekwa katu, ame'ẽ ke ihẽ aputar. Aja rahã, Jesu, jandema'e sawa'e te jywyr rahã, jande rehe pesak rahã, pehẽ rury katu ta. Arahã pehẽ rehe jasad rahã, jande rury katu ta tĩ.

¹⁵⁻¹⁶ Ihê amupininim ame'ẽ rehe har pekwa katu, aja akwa katu. A'erehe ihê ajupandu ihê jupe: “Masendo ywy koty ihê aho rahã, Korin ok ta pe ixo ame'ẽ ta rehe ihê asak ta aho” aja ihê jupe. Kuja tĩ. “Masendo ywy ngi ihê ajywyr rahã, Korin ok ta pe ixo ame'ẽ ta rehe ihê asak ta aho tĩ” aja ihê jupe. Aja rahã, mokõihar pehẽ rehe ihê asak ta. Aho rahã, asak ta. Ajywyr rahã, aja tĩ. Asak ta tĩ. Aja rahã, mokõihar pehẽ rury katu ta. Pe, pehẽ ngi ihê aho rahã, ma'e ke ihê pe peme'ẽ katu ta. Aja rahã, Jundéi ywy pe aho katu ta. ¹⁷ (“Aho ta” aja ihê apandu. Pe, je'ẽha ihê pe amõ muhyk werur, a'erehe: “Aho ym we ta rĩ” aja apandu. Ame'ẽ ke pehẽ ngi har amõ ta ukwa rahã, kuja ukwaha ngã jupe naĩ.) “Manga te'e ixo aja me'ẽ sawa'e Páu” aja naĩ. Anĩ. Aja ym. “Ihê aho ta” aja apandu rahã, ihê atu aputar ame'ẽ ke apandu, aja a'eta ukwaha naĩ. A'erehe a'eta pandu: “ ‘Aho ta’ aja Páu pandu rahã, pahar: ‘Anĩ. Aho ym ta’ aja pandu” aja pandu pandu. A'erehe: “Manga te'e ixo aja me'ẽ sawa'e Páu” aja ukwaha naĩ. ¹⁸ Anĩ. Aja ym ihẽ. Tupã pandu ame'ẽ ke a'e ma'ema'e katu. Aja ihẽ tĩ. Ihê apandu ame'ẽ ke ama'ema'e katu tĩ. A'erehe: “Aho ta” aja ihê apandu rahã, pahar: “Anĩ, aho ym we ta rĩ” aja ym ihê apandu. A'erehe amanga te'e axo aja me'ẽ sawa'e ym ihẽ, aja pekwa.

¹⁹ Amõ we tĩ. Jesu Kirisutu Tupã ra'yr. Ehe har pehẽ pe ihê apandu pandu. Sir aja tĩ. Timo aja tĩ. Pandu pandu tĩ. Manga te'e ixo aja me'ẽ sawa'e ym te Kirisutu. Anĩ. A'e pandu ame'ẽ ke aja te'eha a'e ma'ema'e katu. Aja ihẽ tĩ. Ihê apandu ame'ẽ ke ama'ema'e katu tĩ, aja pekwa katu. ²⁰ Pesarahã! Upa katu te Tupã pandu ame'ẽ ke Jesu ma'ema'e. Tupã pandu katu ame'ẽ ke Jesu muhyk katu tĩ. A'erehe Jesu rehe har jakwa rahã, jetehar te ke ihê apandu, aja jakwa katu. Aja rahã: “Tupã riki katu te ame'ẽ ke a'e” aja ngã pandu ta. (A'erehe amanga te'e axo aja

me'ě sawa'e ym ihě, aja pekwa katu tĩ.) ²¹ Pe, Tupã riki jande pe pyrātãha ke muwyr. A'erehe Kirisutu kotyhar ta ke jande aja a'e mujekwa katu jande pe. Pehě pe aja jande pe a'e mujekwa katu tĩ. A'e riki jande pe pandu: “Ihěma'e parakyha ke pema'e peho” aja. (A'erehe Kirisutu rehe har japandu pandu jaxo.) ²² (Ihěma'e ke rehe ihě rer ihě amupinim.) Tupã aja tĩ. “Ko ihěma'e ke” aja Tupã pandu. A'erehe jande py'a rehe I'ã ke muwyr. Aja rahã: “Ko ihěma'e ke” aja a'e mujekwa katu. Jande py'a rehe I'ã ke a'e muwyr. Ame'ě kuja mujekwa. Yman rahã, jande ke a'e muhã katu ta, aja mujekwa. (Jande py'a rehe I'ã ihĩ katu, a'erehe ihě apandu ame'ě ke ihě ama'ema'e katu aja pekwa katu tĩ.)

Pehě pe aje'ě je'ě tar ym, a'erehe pehě koty aho ym

²³ Ko jetehar te ke pehě pe ihě apandu, aja Tupã ukwa katu riki. Jetehar te ke ihě apandu ym rahã, mã peja ihě ke Tupã mahy katu. Ko pehě pe apandu: “Pehě koty ihě aho ta” aja. Pe, ihě aho ym. Ma'erehe my? Ame'ě ke amujekwa ta apo 'y. Kuja. Ihě ajupandu ihě jupe: “Korin ok ta pe ihě aho rahã, a'ep pe har ta pe ihě aje'ě je'ě hũ ta. Ame'ě ta ixoha katu ym, a'erehe aje'ě je'ě hũ ta” aja ihě jupe. Anĩ. Aja aje'ě je'ě tar ym. A'erehe pehě koty ihě aho ym riki. ²⁴ “Aje'ě je'ě ta” aja apandu rahã, pehěma'e kapitã ihě aja my? Anĩ. Aja ym ihě. Myja me'ě pejurujar katu my? Ame'ě rehe har ihě apandu ym. Kirisutu rehe pejurujar katuha ke pehijar ym, aja ihě akwa katu. “Aje'ě je'ě hũ ta” aja apandu rahã, pexoha rehe har jō ihě apandu. Pehě pexoha ke ihě amukatu tar katu. Aja rahã, Tupã koty pehě py'a pejumuruwak ta my tĩ.

2

¹⁻² Pehě ke jande jamuhury tar katu, a'erehe ihě ajupandu ihě jupe: “Korin ok ta pe ihě aho ym we ta rĩ.

Aja rahã, ame'ẽ ta ke ihẽ amupyai ym ta” aja ihẽ jupe. Pesarahã! Pehẽ ke ihẽ amupyai rahã, awa riki ihẽ ke muhury katu ta my? Nixói awa! Ihẽ riki amupyai ame'ẽ ta jõ riki ihẽ ke muhury katu ta. Pehẽ ke ame'ẽ ta. A'erehe pehẽ ke ihẽ amupyai tar ym. (A'erehe pehẽ koty aho ym rĩ.) ³ Paper pinim pehẽ pe ihẽ amondo py. Ame'ẽ pe ihẽ aje'ẽ je'ẽ hũ ha pehĩ. Aja rahã, upa pehẽ pexoha ke pemukatu my? Aja ym rahã, pehẽ rehe ihẽ ahyk rahã, ihẽ aje'ẽ je'ẽ hũ ta tĩ. Aja rahã, ihẽ apyai ta, aja ihẽ aputar ym. Ihẽ ke pemupyai, anĩ. Ihẽ ke pemuhury katu ta me'ẽ te'e. Ihẽ rury katu rahã, pehẽ rury katu tĩ, aja ihẽ akwa katu. ⁴ Amukwehe pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo rahã, upa ihẽ py'a rupi ihẽ apyai te. Ajumupyai tĩ. Ihẽ apyai, a'erehe ihẽ ajixi'u hũ tĩ. (Ihẽ amupinim aĩ rahã, ajixi'u aĩ tĩ.) Upa pehẽ rehe ihẽ apy'a katu te, aja ihẽ amujekwa tar katu pehẽ pe, a'erehe ame'ẽ paper pinim ihẽ amondo. Pehẽ ke ihẽ amupyai, anĩ. Aja aputar ym.

Ma'e ka'u te'eha ke ma'e ame'ẽ sawa'e rehe pehẽ py'a pemujywyr katu

⁵ (Pehẽ koty imãĩ nungar namõ ukwer kwe. Ame'ẽ rehe har ihẽ amupinim kwe.) Amõ ta ke ame'ẽ jaxer ai ma'e ame'ẽ mupyai rahã, ihẽ ke jõ mupyai ym. Pehẽ ke a'e mupyai tĩ. A'erehe: “Upa katu te pehẽ riki ihẽ ke mupyai” aja apandu tar ym. ⁶⁻⁷ Ame'ẽ sawa'e pe pehẽ ngi har hetaha ta je'ẽ je'ẽ hũ. Ame'ẽ a'ewan riki. Tupã koty ipy'a ke ame'ẽ mujywyr. A'erehe apo pehẽ py'a pemujywyr katu ta me'ẽ te'e ehe. A'e ke pemuhury tĩ. Aja rahã, ame'ẽ sawa'e tapijar te'e we pyai ym te ta ixo. “Mãte ihẽ ke akwaha” aja pandu ym ta. “Ihẽ ke Tupã putar ym” aja ukwa ukwa ym ta ixo tĩ. ⁸ A'erehe pehẽ pe ihẽ apandu. Pehẽ pepy'a katu ehe, aja pemujekwa ipe, sawa'e pe.

⁹⁻¹⁰ Upa ihē apandu ame'ē ke rehe pehendu katu my, ame'ē ke ihē akwa tar katu. Aja te'eha ihē apandu ame'ē ke rehe pehendu katu my. Ame'ē ke ihē akwa tar katu tī. A'erehe paper pinim pehē pe ihē amondo kwe. Ma'e ka'u te'eha ke ame'ē sawa'e ma'e. Ame'ē ke rehe pehē py'a pemujywyr rahā, ihē rehe pehendu katu, aja akwa katu. Pehē py'a pemujywyr ehe rahā, ihē py'a ihē amujywyr ehe tī. Pehē ke ihē amuhury tar katu, a'erehe ame'ē sawa'e rehe ihē py'a ihē amujywyr tī. (A'e tŷ. Ihē py'a ihē amujywyr ehe.) Kirisutu ihē rehe usak, aja ihē axo, a'erehe ihē py'a ame'ē sawa'e rehe ihē amujywyr tī. ¹¹ Aja rahā, jande ke Satana muka'u te'e ym ta. (Ājā ramūi a'e.) A'e putar ame'ē ke jande jakwa katu. Jande riki ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e, ame'ē ke a'e putar, aja jande jakwa katu.

Toroa ok ta pe Páu ixo rahā, jumupyai a'e

¹² Toroa ok ta rehe ihē ahyk aho rahā, a'ep myrandu katu ke ihē apandu pandu. Kirisutu rehe har apandu pandu. Arahā Kirisutu rehe ngā ke jandema'e sawa'e te mujurujar katu. A'erehe heta jurujar katu ehe. Ame'ē riki jandema'e sawa'e te ma'ema'eha ke, aja akwa katu. ¹³ Arahā Tit, jande mu ke ihē amahem ym, a'erehe ihē ajumupyai hū. (Ihē rehe pehendu katu my, ame'ē ke Tit pandu ta ihē pe, aja akwaha naī. Nixói a'ep.) A'erehe a'ep pe har ta pe ihē apandu: “Tit ke ihē akekar ta aho” aja. Pe, Masendo ywy pe ihē aho.

Tupā pe ma'e pihe katu ame'ē ke jande

¹⁴ (Amō rahā we, Tit rehe asak. A'erehe pehē pexoha rehe har akwa. Pexoha katu, aja akwa.) A'erehe Tupā pe ihē apandu: “Mā! Ne jō riki katu te me'ē ke” aja. Pesarahā! Amō ta ke kapitā muputu'u rahā, muputu'u ame'ē ta ke a'e werur. “Ko ihē amuputu'u ame'ē ta ke” aja kapitā mujesak

hekoha ta pe. Aja Tupã tĩ. Kirisutu riki kapitã keruhũ a'e. (Jande jajurujar katu ehe.) A'erehe jande riki Kirisutu kotyhar ta ke. (A'erehe a'e muputu'u ame'ẽ ta aja saka jande tĩ.) A'erehe Kirisutu namõ jande ke Tupã mujesak hekoha ta pe, ame'ẽja saka. A'erehe: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe ihẽ apandu.

Tupã pandu jande pe: “Kirisutu rehe har pepandu pandu peho” aja. A'erehe ehe har japandu pandu jaho. Ma'e pihe katu ame'ẽ ke amõ jyhẽ rahã, upa koropi pihe katu. Aja Kirisutu rehe har japandu rahã, upa ngã renda rupi Kirisutu rehe har ukwa ta. (Ma'e piheha ok ta rupi upa pihe katu, ame'ẽja saka.) ¹⁵ Tupã pe jande ke Kirisutu me'ẽ, ame'ẽja saka. A'erehe Tupã pe jande riki ma'e pihe katu ame'ẽja saka. Aja rahã Kirisutu rehe har japandu pandu. Tupã muhã katu ame'ẽ ta pe japandu pandu. Mupyraraha renda pe oho ta ame'ẽ ta pe japandu pandu tĩ. Kirisutu rehe har japandu pandu tĩ. ¹⁶ A'erehe ame'ẽ ta hendu rahã, ma'e inem, ame'ẽja saka ngã pe. Putar ym. A'erehe mupyraraha renda pe oho ta. Tupã koty oho ta ame'ẽ ta pe anĩ. Kirisutu rehe har hendu rahã, ma'e pihe katu, ame'ẽja saka. Jurujar katu ehe. A'erehe Tupã namõ ixo ta.

Pesarahã! Kirisutu rehe har mupyraraha renda pe oho ta ame'ẽ ta pe amõ pandu pandu. Tupã koty oho ta ame'ẽ ta pe aja tĩ. Pandu pandu tĩ. Aja rahã, awa riki Kirisutu rehe har pandu pandu katu my? ¹⁷ Jande riki. Amõ ta anĩ. Jande aja a'eta ixo ym. Amõ ta Tupã je'ẽha ke pandu pandu rahã, tamatarer hũ ke pyhyk ta, aja ukwaha naĩ. (Ihẽ aja tĩ, aja pehẽ ngi har amõ ta pandu naĩ. Manambe aja tĩ. Tamatarer hũ japyhyk, aja jande rehe har pandu naĩ tĩ.) Anĩ. Aja ym jande. Jande ke Tupã mondo, a'erehe ima'e je'ẽha ke japandu pandu. Mokõi jakwaha aja ym japandu pandu. Kirisutu miasu ta ke jande, a'erehe jande

rehe Tupã usak, aja jaxo. Aja ima'e je'êha ke japandu pandu.

3

Tupã je'êha pyahu ame'ê ke

¹ (Ihê apandu ame'ê ke jete har te ke, aja pekwa katu.) Ihê rehe har amō we pehê pe apandu ym ta me'ê te'e. Pekwa katu, a'erehe apandu ym ta me'ê te'e. Paper rehe: “Páu katu ame'ê ke a'e” aja amō mupinim. Aja ihê aputar my? Anĩ. Aputar ym. Amō ta aja putar riki. Ehe har amō ta ukwa ta: “Katu ame'ê ke a'e” aja. A'erehe paper rehe ehe har amō mupinim. Ihê anĩ. Aputar ym. Pe, paper rehe ihê rehe har pemupinim, aja rahã amō ta ihê rehe har ukwa ta. Aja aputar ym tĩ. Pesarahã! ² (Myrandu katu ke pehê pe japandu pandu rahã, Kirisutu rehe pejurujar katu. A'erehe pehê rehe amō ta usak rahã, jande riki Kirisutu mondo ame'ê ta ke jande aja ukwa katu.) A'erehe pehê rehe usak rahã, pehê atu ihêma'e paper pinim ame'êja saka. Manambema'e aja tĩ. Ima'e paper pinim ame'êja saka tĩ. Paper pinim rehe amō usak rahã, upa ma'e ke ukwa katu. Ame'êja saka pehê rehe amō ta usak rahã, jande riki Kirisutu mondo ame'ê ta ke jande, aja ukwa katu. A'e tỹ. Pehê rehe japy'a katu. A'erehe jande py'a rehe pexo, ame'êja saka. ³ Pehê atu paper pinim, ame'êja saka tĩ. Kirisutu mupinim, ame'êja saka. Pehê koty jande ke Kirisutu mondo, a'erehe ehe har japandu pandu. Pejurujar katu ehe, a'erehe a'e riki mupinim, ame'êja saka. Kirisutu mupinim, ame'êja saka rahã, mupihũha namō mupinim ym. Yman ita rehe je'êha ke Tupã mupinim, ame'êja saka ym tĩ. Anĩ. Awa py'a rehe mupinim, ame'êja saka. Aja rahã, awa py'a rehe l'ã ke a'e muwyr. (Ame'ê riki mupinĩha, ame'êja saka.) Ixuwe katu te hũ ame'ê ke Tupã. Tupã'ã ke Kirisutu muwyr.

⁴ Myrandu katu japandu pandu, ame'ë riki jandema'e parakyha. Ame'ë rehe jande ke Kirisutu mondo, aja jakwa katu. A'erehe jandema'e parakyha rehe Tupã usak, aja rahã, katu aja jakwa katu. ⁵ Jande atu jakwaha namõ myrandu katu ke japandu pandu my? Anĩ. Aja ym. Tupã riki jande pe ima'e pyrãtãha ke muwyr. ⁶ A'e riki pyrãtãha ke muwyr, a'erehe ima'e je'ëha pyahu ame'ë ke japandu pandu katu. Ame'ë je'ëha pyahu kuja riki. Kirisutu rehe awa jurujar katu rahã, ipy'a rehe I'ã ke Tupã muwyr. Ame'ë je'ëha pyahu ame'ë ke. Moise je'ëha rehe hendu katu rahã, amõ koty ame'ë. Moise je'ëha rehe jõ amõ hendu katu rahã, Tupã namõ ixo ym te ta. Amõ py'a rehe I'ã ihĩ rahã, Tupã namõ ixo katu ta. Aja rahã, uhã te hũ ta ixo.

⁷ Yman itape rehe je'ëha ke Tupã moĩ. Ame'ë ke Moise pe Tupã me'ë rahã, a'ep hendy te hũ. Aja pyrãtãha ke mujesak. (Aja a'ep a'e ixo aja mujekwa ngã pe tĩ.) Pe, Moise ruwa hendy hũ tĩ. Ame'ë uwe wan ixo rahã, hendy we hũ rĩ. A'erehe marã ka ym huwa rehe jundéu awa ta usak usakiha. Ame'ë Moise je'ëha ke amõ pandu pandu rahã, kuja ukwa: “Mã! Ma'e aka'u te'eha ke ihẽ ama'e. Tupã namõ axo ym ta” aja ukwa. Pe, ame'ë je'ëha ke Moise pe Tupã me'ë rahã, a'ep hendy te hũ. Pyrãtãha ke mujesak tĩ. (Aja a'ep a'e ixo aja mujekwa ngã pe tĩ.) ⁸ Aja rahã ame'ë je'ëha 'ar koty te we Tupã'ã ma'eha. Amõ ke muhã katu rahã, pyrãtã te ha rupi Tupã'ã muhã katu. ⁹ Ame'ë Moise je'ëha rehe amõ hendu rahã, jupandu jupe: “Mã! Katu ym ihẽ. Ihẽ ke Tupã mupyrara ta” aja. Ame'ë Moise je'ëha riki katu riki. Je'ëha pyahu ame'ë ke i'ar koty te we katuha. Je'ëha pyahu ame'ë ke rehe amõ hendu katu rahã, Tupã pandu: “Nde katu te. Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha nixói te nde pe” aja. A'erehe Moise je'ëha 'ar koty te we je'ëha pyahu katuha. ¹⁰ Apo je'ëha pyahu ame'ë

namō jaxo. Moise je'ēha 'ar koty te we katu te ha. A'erehe ymanihar Moise je'ēha katu ame'ē ke upa, aja japandu. ¹¹ Moise je'ēha i'i ixo, ame'ēja saka. Ame'ē riki katu rahā, upa ym te ame'ē ke i'ar koty te hū katuha. Je'ēha pyahu ame'ē ke upa ym te. A'erehe je'ēha pyahu ame'ē ke i'ar koty te we katuha. (Uhā te hū ha ke ame'ē me'ē. A'erehe i'ar koty te we katuha.)

Tupā je'ēha ke jundéu awa ta ukwa ym

¹² Je'ēha pyahu riki upa ym te ta, ame'ē ke jakwa katu. A'erehe kyje ym ha namō Kirisutu rehe har japandu pandu. ¹³ Moise aja jaxo ym tī. Tupā je'ēha wewe ukwa, aja ym jamu'e. Pesarahā! Huwa ke Moise jupyk. Pan pe jupyk. Aja rahā, huwa hendyha uwe ame'ē ke jundéu awa ta usak ym. ¹⁴ Moise ruwa ke pan jupyk. Aja jundéu awa ta py'a tī. Pan pe jupyk ame'ēja saka apo tī. A'erehe yman Moise pe je'ēha ke Tupā muwyr, ame'ē ke jundéu awa ta usak usak tipe rahā, iākā mujanam rāi. (A'erehe ukwa ym.) Kirisutu kotyhar aja jō amō jumuruwak rahā, ame'ē pan kanim. (Aja rahā, upa ukwa katu.) ¹⁵ Apo aja tī. Moise je'ēha ke jundéu awa ta usak usak rahā, ipy'a ke pan jupyk, ame'ēja saka ixo we rī. Usak ame'ē ke ukwa ym. ¹⁶ Pe, jandema'e sawa'e te koty jumuruwak rahā, ixotyhar aja ixo. Aja rahā, ame'ē pan ke Tupā mukanim. Aja Tupā je'ēha mujekwa. Jo'ok ame'ēja saka. Aja rahā, je'ēha ke ukwa katu. ¹⁷ “Jandema'e sawa'e te” aja Tupā je'ēha rehe panduha ihī. Ame'ē riki Tupā'ā ke. Pe, jandema'e sawa'e te'ā riki jande py'a rehe ihī rahā, jande ākā ke a'e mupirer mi. (Aja rahā, Tupā rehe har jakwa katu te ta.) ¹⁸ Jande ruwa ke pan pirer ame'ē ke jupyk ym jaxo. A'erehe upa jande rehe ngā usak rahā, katu ame'ē ke jande, aja ukwa. Jandema'e sawa'e te katuha aja jaxo tī, aja ukwa. Pe, jandema'e sawa'e te, a'e riki Tupā'ā ke. A'e riki jande ke

muruwak ixo. Jandema'e sawa'e te katuha aja amõ we amõ we jande ke muruwak ixo. Pe, yman rahã, a'e aja jaxo ta tĩ. Arahã a'e aja nixói te ta ma'e jaka'u te'eha jama'eha ke jande pe.

4

Tupã rehe har ngã pe Páu ta mujekwa

¹ Jande rehe Tupã pyrara usak, a'erehe jande pe a'e pandu. “Myrandu katu ke pepandu pandu peho” aja riki. Ame'ẽ riki jandema'e parakyha. Ame'ẽ ke jande pe a'e riki me'ẽ, a'erehe: “Marã ka ym japanduha” aja ym jande py'a pe jakwa jakwa jaxo. ² Amõ ta ukwa ym ha rupi ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e. Upa ame'ẽ ke jahijar. Ma'e ke jande ke muhuxĩ, ame'ẽ jaka'u te'eha jama'ema'eha ke jahijar tĩ. Tupã je'ẽha ke japandu rahã, amõ ta ke jamuka'u te'e tar ym. (“Páu ta muka'u te'e tar katu” aja amõ ta pandu naĩ.) Anĩ. Jetehar te ke Tupã je'ẽha mujekwa. Aja jande jaxo. Tupã jande rehe usak uĩ, aja jaxo. Aja rahã, jande rehe amõ ta usak rahã, pandu ta: “Páu ta ixoha katu” aja. ³ Myrandu katu ke japandu pandu. Ame'ẽ ke amõ ta ukwa ym rahã, ame'ẽ ta riki mupyraraha renda pe oho ixo ame'ẽ ta ke. A'erehe ukwa ym ixo. ⁴ Kirisutu riki Tupã a'e tĩ. Kirisutu riki katu te me'ẽ ke. (Aja rahã, nixói te ma'e jaxerihã ipe.) Ame'ẽ panduha ke myrandu katu rehe ihĩ. Pe, myrandu katu ke amõ ukwa rahã, ame'ẽ ukwaha riki ma'e weraha aja saka. Pe, mupyraraha renda pe oho ta ixo ame'ẽ ta rehe ame'ẽ weraha hendy ixo tipe, ame'ẽja saka. Kirisutu rehe har mujekwa tipe. Ame'ẽ weraha ke Satana muwe, ame'ẽja saka. (Ãjã ramũi a'e.) Aja rahã, iãkã ke mujanam rãi. (Aja rahã, ukwaha mukanim. A'erehe ukwa ym te.) A'erehe myrandu katu rehe mupyraraha renda pe oho ixo ame'ẽ ta jurujar ym. Satana riki Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ tama'e kapitã keruhũ.

⁵ Sawa'e te wan ta jande a'erehe jande rehe har japandu pandu. Anĩ. Aja ym. Jesu Kirisutu rehe har jande japandu pandu. A'e riki jandema'e sawa'e te. Ngã muhãha ke a'e aja japandu pandu. Pe, jande riki pehẽma'e miasu ta ke. Jande ke Jesu mondo, a'erehe pehẽma'e miasu ta ke jande tĩ. ⁶ Yman te pytun te'e rahã, Tupã pandu: "Mã peja wera katu" aja. A'e riki weraha mujã. Ame'ẽ Tupã riki jande py'a pe weraha ke muwyr, ame'ẽja saka. (Aja rahã, juehe har a'e mujekwa jande pe.) Pyrãtã te hũ ame'ẽ ke a'e. Kirisutu rehe har amõ ukwa rahã, Tupã rehe har ukwa tĩ. A'erehe Tupãma'e pyrãtãha ke Kirisutu mujesak.

Jande pe pyrãtãha ke Tupã muwyr

⁷ Jande riki pitu te'e. Tujuk pander aja saka. Imembek. Anĩ. Ima'e pyrãtãha ke jande pe Tupã muwyr. A'erehe ehe har japandu pandu katu. Ehe har ukwa ame'ẽ ke katu te me'ẽ ke. Ehe har japandu rahã, ima'e pyrãtãha namõ japandu, aja ngã pe Tupã mujekwa. Jandema'e pyrãtãha namõ anĩ. ⁸ Amõ amõ rahã, jande ke amõ ta mahy hũ tipe. (Jande pe ima'e pyrãtãha Tupã muwyr.) A'erehe tapijar te'e we Tupã je'ẽha ke japandu pandu. Myja me'ẽ jama'e ta my? Aja amõ amõ rahã, jakwa jakwa jaxo. Anĩ. Mãte jakwaha aja ym te jaxo. ⁹ Jande ruwajan heta ixo. Pe, jande rehe katu ame'ẽ ta pete'e ixo tĩ. Jande ke amõ ta muputu'u tĩ. Mahy tĩ. Jande ke jukwa ym we rĩ. ¹⁰ Jesu ke amõ ta mupyrara. Aja jande ke amõ ta mupyrara ixo tĩ. Aja te'e ta jaxo. A'e ke amõ ta jukwa. Aja jande ke amõ ta jukwa tar katu tĩ. Aja te'e ta jaxo. Jajurujar katuha jahijar ym. Aja rahã, Jesu ywa pe ixo, a'erehe ima'e pyrãtãha ke jande pe muwyr, aja jamujekwa katu ngã pe. (Aja rahã, Jesu ixuwe katu te hũ ixo, aja mujekwa katu.) ¹¹ Jande jaxo rahã, jande ke Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta jukwa tar katu tipe. Jesu rehe har japandu pandu, a'erehe jande ke

jukwa tar katu. Anĩ. Japandu pandu we rĩ. Aja rahã, Jesu ywa pe ixo, a'erehe jande pe ima'e pyrãtãha ke muwyr, aja jamujekwa katu ngã pe. (Aja rahã, ixuwe katu te hũ ixo, aja mujekwa katu tĩ.) ¹² Pesarahã! Kuja riki. Jesu rehe har japandu pandu, a'erehe jande ke amõ ta jukwa tar katu. Mãte we me'ẽ jande jaxo. Japyrara jaxo. Pehẽ anĩ. Jande japandu, ame'ẽ rehe pejurujar katu, a'erehe katu aja pexo. (Pepyrara ym, aja pexo katu.)

¹³ Mãte we me'ẽ jande jaxo (tapijar te'e we myrandu ke japandu.) Aja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ:
 “Tupã je'ẽha riki jetehar te ke aja akwa katu, a'erehe ame'ẽ ke ihẽ apandu katu” aja amõ pandu.

Aja Tupã je'ẽha riki jetehar te ke aja jakwa katu, a'erehe myrandu katu ke japandu katu tĩ. ¹⁴ Manõha ngi Jesu, jandema'e sawa'e te ke Tupã mukwera katu muhem. (A'erehe Tupã je'ẽha riki jetehar te ke aja jakwa katu.) Jesu ke Tupã mukwera katu muhem. Aja jande jamanõ rahã, yman rahã, jande ke a'e mukwera katu ta muhem tĩ, aja jakwa katu. Pe, Jesu namõ jaxo ta. Pehẽ aja tĩ. Mukwera katu ta muhem tĩ. Pe, pehẽ namõ jande ke huwa koty a'e mupu'am ta. ¹⁵ Apo upa aja japyrara jaxo rahã, pehẽ pe katu. Myrandu katu ke pehẽ pe japandu, a'erehe pehẽ pe katu. Pe, amõ amõ ta rehe pyrara Tupã usak te hũ rahã, Tupã rehe ame'ẽ ta jurujar katu ta. “Mã! Ne jõ riki katu te hũ” aja Tupã pe pandu ta tĩ. Aja katu Tupã rehe har pandu te hũ riki.

Tapijar te'e we Tupã rehe Páu jurujar katu

¹⁶ (Jande ke Tupã mukwera katu ta muhem, aja jakwa katu.) A'erehe jande jajupyai ym jaxo. Jande pitu te'e riki. Jande rete tamũiha ohoho ixo. Jande py'a anĩ. Wera rahã pame katu te jande py'a ke Tupã mãtã katu. A'erehe tapijar te'e we Tupã rehe jajurujar katu. Jahijar ym ame'ẽ.

¹⁷ Apo jande ke Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta mahy we ixo rĩ. Jande ke mupyrara we ixo rĩ. Ame'ẽ upa ta. Apo japyrara jande jaxo. Aja rahã, yman rahã, Tupã namõ jaxo ta. Katu te hũ ta. Ame'ẽ ke upa ym te ta. Pyraraha 'ar koty te we katu te ha. A'erehe jajurujar katuha jahijar ym. ¹⁸ A'erehe marã ka ym ma'e ke rehe amõ usakiha, ame'ẽ rehe har jande py'a pe jakwa jakwa jaxo. Ma'e ke amõ usak ym, ame'ẽ upa ym te ta. Ywa pe Tupã namõ ixo ame'ẽ ke upa ym te ta. Ma'e ke amõ usak, ame'ẽ upa ta. Ame'ẽ rehe har jande py'a pe jakwa jakwa ym jaxo.

5

Jande rete pyahu ame'ẽ ke Tupã me'ẽ ta

¹ (Japyrara jaxo. Anĩ. Jajurujar katuha jahijar ym. Yman rahã, jande rete pyahu ame'ẽ ke Tupã me'ẽ ta.) Pesarahã! Kome'ẽ wyw keruhũ pe jaxo rahã, jande rete riki xipa, ame'ẽja saka. Xipa ijuk, ame'ẽ riki jande jamanõ, ame'ẽja saka. Jamanõ rahã, amõ jande rete ke Tupã mujã ta, ywa pe. A'e riki mujã ame'ẽ ke. Ame'ẽ ke ijuk ym te ta. Uhã te hũ ame'ẽ ke. ² Ywa pe jande rete pyahu ame'ẽ ke jande pe Tupã me'ẽ ta. Ame'ẽ ke japutar katu tipe apo 'y. Japutar katu te hũ, a'erehe: “Mã! Ame'ẽ namõ apo jaxo rahã, katu” aja jande jupe. ³ Amõ jande rete pyahu namõ jande jaxo ta rahã, jande'ã jawe te'e, ame'ẽja saka ixo ym ta. ⁴ Kome'ẽ wyw keruhũ pe jande jaxo rahã, jande pitu te'e riki. Japyrara jaxo, a'erehe: “Ái ái ái” aja japandu, ame'ẽja saka riki. Japyrara jaxo, a'erehe jande rete ngi jahem tar katu riki. Aja jõ ym. Ywa pe har jande rete pyahu ke japutar katu. Aja rahã, jamanõ ym te ta riki. Jande ruhã te hũ ta riki. ⁵ Jande rete pyahu ke Tupã moĩ katu ta. Ame'ẽ ke jetehar te aja a'e mujekwa, a'erehe jande py'a rehe I'ã ke a'e muwyr. Aja rahã, yman rahã jande rete ke a'e mupyahu ta, aja a'e mujekwa katu.

⁶⁻⁸Tupã'ã jande py'a rehe ihĩ katu, a'erehe jande pyrãtã katu te jande. Kome'ẽ ywy keruhũ pe jande jaxo rahã, ywa pe jandema'e sawa'e te namõ jaxo ym rĩ, aja jakwa katu. Se jande rete ke jambor, ame'ẽja saka. Pe, ywa pe jandema'e sawa'e te namõ jaxo katu, aja japutar katu. Ame'ẽ ke jasad, a'erehe jajurujar katu ehe. Anĩ. Aja ym. Jasad ym we rĩ. Pe, jande jajurujar katu ehe. Aja te'e ta jaxo. ⁹Jandema'e sawa'e te namõ jaxo tar katu. Amõ we tĩ. Ima'e ma'eha ke jama'ema'e tar katu. Ame'ẽ ke jõ japutar katu te. Se jaxo rahã, aja japutar katu te. Ywa pe jaxo rahã, aja tĩ. Ima'e ma'eha ke jama'e tar katu tĩ. ¹⁰Jande johu Kirisutu ruwa koty japu'am ta kũ. Upa ixotyhar ta aja tĩ. Huwa koty pu'am ta kũ tĩ. Pe, jande rehe har a'e pandu pandu ta. Kome'ẽ ywy keruhũ pe jande jama'ema'eha rehe har a'e pandu pandu ta. (A'erehe ima'e ma'eha ke aja te'eha jama'ema'e tar katu.) Katu ame'ẽ ke ma'ema'e rahã: “Nde katu” aja Kirisutu pandu ta. Pe, ame'ẽ katuha aja ma'e katu ame'ẽ ke Kirisutu me'ẽ ta ipe tĩ. Katu ym rahã: “Nde katu ym” aja Kirisutu pandu ta. Pe, ame'ẽ katu ym ha aja ma'e ke a'e me'ẽ ta tĩ. Aja pame katu te ta. (A'erehe jandema'e sawa'e te putar ame'ẽ ke mã peja pema'ema'e katu.)

Tupã rehe katu ame'ẽ ta ke

¹¹(Jande jama'eha rehe har jandema'e sawa'e te pandu ta) a'erehe ima'e ma'eha jama'ema'e tar katu te. A'erehe amõ ta pe japandu: “Pejurujar katu ehe” aja riki. Jete har te jamu'e, aja Tupã ukwa katu. Aja ihẽ rehe har pekwa, aja ihẽ aputar tĩ. ¹²Aja rahã: “Katu ame'ẽ ta ke jande” aja japandu ym. Anĩ. “Jete har te jamu'e” aja japandu rahã, jande rehe har pekwa ta, aja japutar. Aja rahã, amõ ta pe katu jande rehe har pepandu katu ta tĩ. Ame'ẽ panduha pekwa katu ta. Ame'ẽ ta amõ rehe usak te'e rahã: “Mã!

Katu ame'ẽ ke” aja ukwaha naĩ. Soroka pe jõ usak, ame'ẽja saka. Ixoha ukwa ym. Ipy'a pe usak ym, ame'ẽja saka. Ame'ẽ ta jande rehe usak te'e, a'erehe: “Katu ym Páu ta” aja ukwaha naĩ. Jande jaxoha ukwa ym, a'erehe: “Katu ym” aja pandu naĩ.

¹³ Jaka'u te'e jande, aja pekwaha my? Aja jaxo rahã, Tupãma'e ma'eha ke jama'ema'e tar katu, a'erehe jaka'u te'e aja jaxo. Jaka'u te'e ym jande, aja pehẽ pekwaha my? Aja ym jaxo rahã, pehẽ py'a ke jamãtã tar katu, a'erehe jaka'u te'e aja ym jaxo.

¹⁴ Jande rehe Kirisutu ipy'a katu, a'erehe a'e putar ame'ẽ ke jama'ema'e katu. Peteĩ sawa'e manõ. Aja rahã, upa awa ta ka'u te'eha ma'ema'eha ke rehe muhepy. Aja jakwa katu. A'e manõ rahã, upa katu te awa ta manõ inamõ tĩ, ame'ẽja saka. ¹⁵ A'e manõ. Aja rahã, upa awa ta ka'u te'eha ma'ema'eha ke rehe a'e muhepy. Aja rahã, apo ixo ame'ẽ ta juehe har ma'ema'eha rehe jõ usak usak rahã, katu ym. Kirisutu putar ame'ẽ ke apo ixo ame'ẽ ta ma'ema'e ta me'ẽ te'e tĩ. Kirisutu manõ, pe, a'e ke Tupã mukwera katu muhem tĩ. A'erehe jurujar katu ehe ame'ẽ ta Tupã namõ ixo ta. A'erehe Kirisutu putar ame'ẽ ke apo ixo ame'ẽ ta ma'ema'e ta me'ẽ te'e tĩ. (Aja pehẽ tĩ. Kirisutu putar ame'ẽ ke pema'ema'e ta me'ẽ te'e tĩ.)

¹⁶ Amõ rehe jasad rahã: “Peme'ẽ katu.” Amõ rehe: “Peme'ẽ katu ym” aja japandu ym apo 'y. “Kirisutu katu ym” aja jurujar ym ehe ame'ẽ ta ukwaha naĩ. Yman ame'ẽ ta aja jakwa naĩ tĩ. ¹⁷ Kirisutu kotyhar aja amõ jumuruwak rahã, a'e pyahu aja ixo 'y. Kwehehar ixoha ke mukanim, aja ixo. Ixoha pyahu aja ixo apo 'y. ¹⁸ Upa ame'ẽ ke Tupã ma'ema'e ame'ẽ ke. Jande ke a'e muruwak. Yman huwajan ta ke jande. Apo ehe katu ame'ẽ ke jande. Ma'e jande jaka'u te'eha jama'ema'eha ke rehe Kirisutu manõ, a'erehe ehe katu ame'ẽ ke jande aja Tupã muruwak. Pe,

jande pe a'e pandu tī: “Kirisutu rehe har pepandu peho” aja. A'erehe ngā jurujar katu ehe rahā, ehe katu ame'ē ta ke aja Tupā muruwak tī. ¹⁹ Jande japandu ame'ē ke kuja riki. “Myra ngā mupia ame'ē ke rehe Kirisutu manō. A'erehe upa ma'e ngā ka'u te'eha ma'ema'eha ke Tupā harái. Kirisutu manō, ame'ē namō upa awa ta ke ehe katu ame'ē ta aja Tupā muruwak ixo” aja japandu. Myja me'ē ehe katu aja ngā ke Tupā muruwak, ame'ē myrandu ke jande pe Tupā mujekwa. Ame'ē ke japandu pandu.

²⁰ Ko jande jaxo. Kirisutu je'ēha rupi japandu pehē pe. Jande japandu rahā, Tupā riki pandu pehē pe, aja tī. Jande ke Kirisutu mondo, a'erehe japandu pehē pe: “Tupā ruwajan ta ke pehē. Mā peja Kirisutu rehe pejurujar katu. Aja rahā ehe katu ame'ē ta ke aja pehē ke Tupā muruwak ta” aja japandu. ²¹ Ma'e ka'u te'eha ke Kirisutu ma'e ym te. Upa jande jaka'u te'eha jama'ema'eha ke Kirisutu rehe Tupā moī, ame'ēja saka. Arahā upa muhepy. Aja rahā, Kirisutu kotyhar ta aja jaxo rahā, Tupā pandu ta: “Pehē katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehē pe” aja.

6

¹ Tupā pe japaraky aja jaxo. Myrandu katu japandu pandu, ame'ē riki jandema'e parakyha ke. A'erehe pehē pe japandu katu: “Pehē rehe Tupā ipy'a katu. A'erehe ixotyhar ta aja pejumuruwak. A'erehe mā peja pexoha pyahu aja pexo” aja japandu. ² Aja Tupā je'ēha rehe panduha ihī. Ame'ē ke kuja Tupā pandu:

“Ngā rehe apyrara ihē asak, ame'ē angaha rehe uhyk. Arahā ihē pe pepandu, a'erehe pehē rehe ihē ahendu. Ngā ke ihē amuhā katu ta, ame'ē angaha ke rehe uhyk. Ihē pe pepandu, a'erehe pehē ke ihē amuhā katu ta” aja Tupā pandu.

Pesarahã! Apo pehẽ rehe Tupã ipy'a tar katu. Apo pehẽ ke muhã tar katu. Mã peja pejurujar katu ehe tĩ!

³ Myrandu katu ke japandu pandu, ame'ẽ jandema'e parakyha riki jaxer, aja amõ ta pandu, ame'ẽ ke japutar ym. A'erehe jande katu aja jande jaxo. Aja rahã amõ ta: “Tupã rehe ajurujar tar ym ihẽ” aja pandu ym ta. ⁴ Anĩ. Kuja jaxo. Upa jandema'e ma'eha namõ jande riki Tupãma'e miasu ta ke aja jamujekwa ngã pe. Tupãma'e miasu ta ke jande aja jamujekwa rahã, jande ke amõ ta mahy rahã, jande py'ahu te'e jahendu. Japyrara jaxo tĩ. Aja Tupãma'e miasu ta ke jande aja jamujekwa tĩ. ⁵ Jande ke amõ ta nupã riki. Kyndaha pe jande ke amõ ta kynda raho tĩ. Jande juramã rupi mutyapu tyapu hũ ngã. Japaraky te hũ, a'erehe jande re'õ te hũ. Jaker ym tĩ. Ma'e ke ja'u ym tĩ. Aja japaraky te hũ. ⁶ Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e aja ym jaxo tar katu. Aja rahã jande riki Tupãma'e miasu ta ke, aja jamujekwa pehẽ pe. Tupã je'ẽha ke jakwa katu tĩ, aja Tupãma'e miasu ke jande, aja jamujekwa tĩ. I'i amõ ta rehe jahendu te'e tĩ. Pahar japarahy ym amõ rehe. Katu ame'ẽ ke jõ amõ ta pe jama'ema'e tĩ. Upa aja Tupãma'e miasu ta ke jande, aja jamujekwa. Jande py'a rehe Tupã'ã ihĩ katu tĩ. Jetehar amõ ta rehe japy'a katu tĩ. ⁷ Jetehar ke jõ amõ ta pe japandu pandu. Tupãma'e pyrãtãha namõ ma'e ke jama'ema'e. Upa aja Tupãma'e miasu ta ke jande aja jamujekwa katu. Tupã pandu jande pe: “Pehẽ katu te. Ma'e peka'u te'eha pema'eha nixói te pehẽ pe” aja jaxo. A'erehe: “Katu ym pehẽ” aja amõ pandu rahã: “Katu jaxo” aja jakwa katu. Aja jaxo, a'erehe amõ ta pe myrandu katu ke japandu katu. Upa aja Tupãma'e miasu ta ke jande, aja jamujekwa katu. ⁸ Amõ we tĩ. Amõ ta: “Páu ta mu'e katu” aja jande rehe har pandu. Amõ ta anĩ. “Katu ym” aja ukwaha naĩ. Jande rehe amõ ta juru ai tĩ. Amõ ta: “Katu ame'ẽ ke peme'ẽ ta” aja

jande rehe har pandu tĩ. Amõ ta: “Páu ta te'e je'ẽ” aja ukwaha naĩ. Anĩ. Jetehar te ke japandu pandu. ⁹ “Jaxer ke Páu ta” aja amõ ta ukwaha naĩ, a'erehe jetehar jande rehe har a'eta ukwa tar ym. “Katu Páu ta” aja amõ ta ukwa, a'erehe jetehar jande rehe har ukwa katu. “Páu ta manõ ta” aja amõ ta ukwaha naĩ. Anĩ. Pesarahã! Ko jaxo we rĩ. “Páu ta ke Tupã mupyrara” aja amõ ta ukwaha naĩ. Anĩ. Jande ke jukwa ym we rĩ. ¹⁰ Amõ rahã, japyai riki. Anĩ. Jande rury katu te we rĩ. Aja te'e ta jaxo. Japyrara aja jaxo. Pe, amõ ta pe Tupã rehe har japandu. A'erehe ehe har amõ ta ukwa katu. Aja rahã, ame'ẽ riki ima'ehũ aja ixo. Jandema'e nixói te aja jaxo. Pe, upa ma'e ke japutar, ame'ẽ ke namõ jaxo. Upa aja jaxo rahã, Tupãma'e miasu ta ke jande, aja jamujekwa ngã pe.

¹¹ Korin ok ta pe har ta! Ihẽ rehe katu ame'ẽ ta ke pehẽ! Upa ma'e ke pehẽ pe jamujekwa katu. Jande py'a rehe ihĩ, ame'ẽ ke upa jamujekwa katu pehẽ pe tĩ. ¹² Aja rahã pehẽ rehe jande japy'a katu, aja jamujekwa katu. Ame'ẽ ke japutu'u ym pehẽ ngi. Jande rehe pehẽ pepy'a katu, ame'ẽ ke pehẽ riki peputu'u, jande ngi. ¹³ Pehẽ riki ihẽ ra'yr ta aja saka. A'erehe ko pehẽ pe ihẽ apandu katu. Pehẽ rehe jande japy'a katu, aja pehẽ tĩ. Jande rehe pepy'a katu tĩ!

Jurujar ym ame'ẽ namõ pejumokõi ym pehẽ pexo

¹⁴ Tupã rehe jurujar ym ame'ẽ ta namõ pejumokõi ym pehẽ pexo. Marã ka ym paraky katuha. Katu ame'ẽ namõ katu ym ame'ẽ ke marã ka ym juehe katuha. Tupã rehe har ukwa katu ame'ẽ namõ ukwa ym ame'ẽ marã ka ym juehe katuha. (A'erehe Tupã rehe jurujar ym ame'ẽ ta namõ pejumokõi ym pehẽ pexo.) ¹⁵ Kirisutu namõ Satana marã ka ym juja panduha. (Ãjã ramüi a'e.) Aja rahã, Kirisutu kotyhar namõ Satana kotyhar marã ka ym juja panduha. Tupã rehe jõ amõ ipy'a moĩ moĩ katu ame'ẽ

namō Tupā rehe jurujar ym ame'ē marā ka ym juehe katuha. (A'erehe Tupā rehe jurujar ym ame'ē ta namō pejumokōi ym pehē pexo.) ¹⁶ Tupā riki ixuwe katu te hū ame'ē ke a'e. Jande py'a rehe a'e ihī katu. A'erehe jande riki Tupā rehe ngā jumu'eha renda aja saka. A'erehe Tupā rehe ipy'a ke amō moī moī rahā, marā ka ym tupāran rehe ipy'a ke moīha. Jande py'a rehe Tupā ihī katu. (A'erehe Tupā rehe jurujar ym ame'ē ta namō pejumokōi ym pehē pexo.) Yman kuja a'e pandu:

“Ihē kotyhar ta namō ihē axo ta. Ame'ē ta py'a rehe ihē axo katu ta.

Ihē rehe ipy'a ke a'eta moī moī ta. Ame'ē ta ihēma'e wan ta” aja riki. (A'erehe Tupā rehe jurujar ym ame'ē ta namō pejumokōi ym pehē pexo.)

¹⁷ Jandema'e sawa'e te pandu tī:

“Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta ke pehijar peho. Ame'ē ta ngi petyryk peho.

Upa ma'e jaxer ai ame'ē ke pehijar tī. Aja rahā, ihē kotyhar ta ke pehē aja ihē akwa katu.

¹⁸ Pehē pāi ke ihē aja ihē axo ta.

Ihē ra'yr ta ke pehē aja pexo ta tī. Ihē rajyr ta ke pehē aja pexo ta tī” aja yman jandema'e sawa'e te pandu. Pyrātā te hū ame'ē ke a'e.

Ta'yr ta ke pehē, a'erehe Tupā rehe jurujar ym ame'ē ta namō pejumokōi ym pehē pexo.

7

¹ Yman upa aja pandu katuha ke Tupā moī katu jande pe. Aja rahā, jamu'e katu rahā, jakwa katu. A'erehe upa ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke mā peja jahijar katu. Ihē rehe katu me'ē ta! Apy'a katu pehē rehe! Apandu katu pehē pe! Mā peja ma'e jaxer ai ame'ē rehe har jande py'a

pe jakwa jakwa ym jaxo! Mã peja katu jaxo. Mã peja Tupã rehe jande py'a jamoĩ moĩ katu.

Páu hury katu

² (Ihẽ mu ta! Japandu pehẽ pe. Jande rehe juru ai ame'ẽ ta rehe pehendu ym.) Amõ ta pe ma'e katu ym ame'ẽ ke jama'ema'e ym. Jamujaxer ym amõ ta ke. Amõ ta ke jamuka'u te'e ym tĩ. Aja japyhyk ym ma'e ke. A'erehe mã peja jande rehe pepy'a katu. ³ Aja apandu rahã: “Ihẽ rehe pepy'a ym” aja ihẽ apandu ym. Apandu ramõ te: “Pehẽ rehe japy'a katu” aja riki. Aja rahã, Tupã putar rahã, pehẽ namõ aja te'e ta jaxo. Pe, pehẽ rekoha pe jamanõ ta my tĩ. Aja pehẽ rehe ihẽ apy'a katu aja amujekwa ta. ⁴ Pehẽ rehe ihẽ ajurujar katu. Amõ ta pe: “Korin ok ta pe har ta katu ame'ẽ ta ke a'eta” aja jõ pehẽ rehe har ihẽ apandu pandu. Mãte ihẽ akwaha. Anĩ. Ihẽ py'a ihẽ amãtã katu te riki. Ihẽ rury katu te hũ tĩ.

⁵ Masendo wyy pe jahyk rahã, tapijar te'e we jande ke amõ ta mupyrara. Amõ amõ rekoha rupi jaho rahã, aja tĩ. Jande ke mupyrara tĩ. Jande namõ amõ ta je'ẽ je'ẽ hũ tĩ. Pe, pehẽ pexoha rehe har jajumupyai tĩ. ⁶ Pyai ame'ẽ ta ke Tupã muhury katu. A'erehe a'e riki jande ke muhury katu. Jande rehe Tit uhyk katu uwyr. A'erehe jande ke Tupã muhury katu. ⁷ A'e uhyk uwyr rahã, jande ke a'e muhury katu. Amõ we tĩ. A'e ke pehẽ pemuhury katu tĩ, aja Tit pandu jande pe, a'erehe jande rury katu tĩ. Kuja jande pe a'e pandu tĩ:

—Páu! Nde rehe Korin ok ta pe har ta usak tar katu. Ne namõ ixo ame'ẽ ta rehe aja tĩ. Usak tar katu tĩ. Ame'ẽ sawa'e jaxer ixo, a'erehe ame'ẽ py'a ke a'ep pe har ta muruwak. Apo Tupã rehe ipy'a katu 'y. A'eta pandu tĩ: “Anĩ. Páu ta katu” aja a'eta pandu — aja Tit jande pe pandu.

A'erehe jande riki jande rury katu te hũ.

⁸ Paper pinim pehẽ pe ihẽ amondo kwe. Ame'ẽ rehe pesak rahã, pepyai riki. “Mã! Ihẽ amondo ym rahã, katu ta tipe” aja ihẽ akwa ym axo. I'i pehẽ ke ihẽ amupyai, ame'ẽ ke ihẽ akwa rahã, ihẽ apyai ta tipe. ⁹ Anĩ. Apo ihẽ rury katu riki. Pehẽ ke ihẽ amupyai. A'erehe anĩ. Pehẽ pepyai, a'erehe pehẽ py'a ke pemuruwak. Ma'e peka'u te'eha pema'eha ke pehijar. Tupã putar, aja pehẽ pepyai riki. Pexoha pemukatu, a'erehe pehẽ ke jamupyai te, aja ym. ¹⁰ Tupã putar, aja amõ pyai rahã, ixoty ipy'a ke a'e muruwak. Pe, ma'e ka'u te'eha ma'eha ke hijar. Ame'ẽ ke Tupã muhã katu. Aja rahã: “Katu tiki” aja amõ ukwa. Pe, Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta jupyai a'eta juehe jõ rahã, Tupã koty ipy'a muruwak ym. Manõ rahã, Tupã namõ ixo ym te ta.

¹¹ Pehẽ pepyai, a'erehe ixoty pehẽ py'a ke Tupã muruwak. Mã peja ame'ẽ ke pekwa pekwa pexo! Pehẽ py'a ke a'e muruwak, a'erehe pahar ma'e katu ym ame'ẽ ke pemukatu. “Mã! Ma'e jaka'u te'eha ke jama'e. Ame'ẽ ke jamukatu ta” aja pepandu. Pe, pemukatu tĩ. “Mã! Ma'erehe ame'ẽ sawa'e ixoha jamukatu ym my?” aja pepandu. Pehẽ pejuparahy pehẽ juehe tĩ. Pehẽ ke Tupã mupyrara ta, ame'ẽ ngi pekyje tĩ. Jande rehe pepy'a katu, aja pemujekwa tĩ. Ma'e ka'u te'eha ke ma'e, a'e riki ipy'a ke Tupã koty muruwak tĩ, aja peputar katu tĩ. Ma'e ka'u te'eha ke ma'e, ame'ẽ ke pemahy tar katu. Upa aja pemujekwa. Aja rahã, pahar katu ym ame'ẽ ke pemukatu tar katu tĩ, aja pemujekwa katu jande pe tĩ.

¹² A'erehe ame'ẽ paper pinim ke ihẽ amondo rahã, ma'e ka'u te'eha ke ma'e, ame'ẽ pe ihẽ amondo. Ame'ẽ pe jõ ym. Anĩ. Amõ ke ame'ẽ sawa'e muhuxĩ. Ame'ẽ huxĩ ame'ẽ pe ihẽ amondo tĩ. Ame'ẽ pe jõ ym tĩ. Anĩ. Pehẽ pe ihẽ amondo tĩ. Aja rahã, jande rehe pehẽ pepy'a katu

te, aja pejumujekwa pehẽ jupe tĩ. (Jande rehe pehendu katu, a'erehe jande rehe pepy'a katu, aja pejumujekwa katu pehẽ jupe tĩ.) Ame'ẽ ke pehẽ pe amujekwa tar katu, a'erehe ame'ẽ paper pinim ke ihẽ amondo. “Ame'ẽ katu” aja Tupã pandu tĩ, ame'ẽja saka tĩ.

¹³ Jande rehe pehẽ pepy'a katu, a'erehe jande rury katu tĩ. Jande jõ riki jande rury katu my? Anĩ. Tit ke pemuhury tĩ. Ame'ẽ ke jakwa rahã, jande rury katu te riki tĩ. ¹⁴ Pehẽ koty Tit oho tate rahã, ihẽ apandu ipe: “Korin ok ta pe har ta katu riki. Nde rehe haihu katu ta” aja. Pe, ihẽ apandu aja pema'ema'e. (A'erehe ihẽ rury katu axo.) Jete har ke pehẽ rehe har japandu. Aja te'eha japandu. Tit pe japandu aja pehẽ pema'ema'e katu ipe. ¹⁵ Tit pandu ame'ẽ ke rehe pehendu katu. Ame'ẽ ke a'e ukwa ukwa ixo. Pehẽ rok pe a'e ke pemupyta katu. Upa a'e pandu ame'ẽ ke pema'ema'e my, aja pekwa pekwa pexo. Upa ame'ẽ ke Tit ukwa ukwa ixo rahã, i'ar koty te we pehẽ rehe a'e ipy'a katu. ¹⁶ Ihẽ apandu ame'ẽ ke pema'ema'e ta, aja ihẽ akwa katu. A'erehe ihẽ rury katu tĩ.

8

Tamatarer ke me'ẽ ame'ẽ rehe har

¹ Jande mu ta! Pesarahã! Masendo ywy pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ ta rehe Tupã usak katu. A'erehe a'eta ma'ema'eha ke pekwa, ame'ẽ ke japutar. ² A'eta ke amõ ta mupyrara te hũ. Aja Tupã rehe jurujar katuha ke amõ ta mukanim ta tipe. Anĩ. Mukanim ym. Masendo ywy pe har ta hury katu te hũ, a'erehe tamatarer ke a'eta me'ẽ me'ẽ hũ. Heta ym a'etama'e ke. Anĩ. A'eta me'ẽ me'ẽ katu riki. ³ Ko apandu pehẽ pe. Ima'e ke namõ a'eta ixo, ame'ẽ ke a'eta me'ẽ me'ẽ. Jete. Ame'ẽ 'ar koty te we a'eta me'ẽ me'ẽ. Aja jumunixói a'eta juehe, ame'ẽja saka. A'eta putar, a'erehe aja a'eta me'ẽ me'ẽ katu. ⁴ A'eta jande pe

pandu pandu hũ: “Jundéi ywy rehe Tupã kotyhar ta ixo. Pyrara ixo. Ima'e ym te ma'e ke. Ame'ẽ ta rehe jande jahaihu tar katu. Jandema'e tamatarer ke jamatyr ta. Mã peja ame'ẽ ke peraho ngã pe” aja masendo ywy pe har ta pandu hũ jande pe.

⁵ Ta'yr mi a'eta matyr ta aja jakwaha naĩ. Anĩ. Heta te hũ matyr riki. Amõ we tĩ. Kuja a'eta pandu py: “Jande riki Tupã kotyhar ta ke jande” aja riki. A'erehe Tupã putar aja jamu'e, ame'ẽ ke a'eta ma'ema'e tĩ. ⁶ Ame'ẽ jakwa rahã, Tit pe japandu: “Tit! Amukwehe Korin ok ta pe har ta pe tamatarer matyriha ke nde eremu'e. Pe, a'eta matyr. Apo ixoty ejywyr eho tĩ. Pe, matyriha ke emumba. Aja rahã, upa matyr ta. Jesu kotyhar ta ma'e ke ima'e ym te, ame'ẽ ta pe ame'ẽ ke a'eta mondo tar katu” aja japandu Tit pe. ⁷ Pehẽma'e ke mâte hũ pehĩ. Kuja. Tapijar te'e we Tupã rehe jõ pejurujuar katu te. Amõ ta ke pemu'e katu te pexo tĩ. Tupã je'ẽha ke pekwa katu te tĩ. Upa ma'e katu ame'ẽ ke jõ pema'ema'e tar katu tĩ. Jande rehe pehẽ pepy'a katu te hũ tĩ. Upa aja pehẽ. Aja pehẽma'e pehũ aja saka. A'erehe apo ima'e ym te ame'ẽ ta pe tamatarer ke pemondo katu te hũ, aja japutar.

⁸ Pehẽ pema'ema'e ame'ẽ ke ihẽ apandu ym ta. Ima'e ym te ame'ẽ ta pe tamatarer ke amõ ta riki mondo tar katu te hũ, aja pehẽ pe ihẽ amujekwa tar katu. A'erehe amõ ta aja pehẽ tĩ. Aja rahã, myja me'ẽ ima'e ym te ame'ẽ ta pe peme'ẽ me'ẽ katu my, ame'ẽ ke ihẽ akwa tar katu. Aja ame'ẽ ta rehe pepy'a katu, aja pemujekwa ta.

⁹ Pesarahã! Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te riki awa ta rehe pyrara usak, ame'ẽ ke pekwa. Ywa pe upa katu te ima'e ke pehĩ. Anĩ. Upa hijar. Pe, kome'ẽ ywy keruhũ pe uwyr rahã, ima'e ym te aja ixo. Pehẽ ke a'e muhã tar katu, a'erehe ima'e ym te ixo. Aja rahã, ywa pe pehẽma'e ke

māte hū ta. (Aja pekwa pekwa pexo. Aja rahā, sehar ima'e ym te ame'ē ta pe peme'ē me'ē katu ta me'ē te'e tī.)

¹⁰Peteī warahy 'ar aha oho apo. Ima'e ym te ame'ē ta pe tamatarer ke pemondo tar katu. Tamatarer pematyr riki. (Ame'ē upa ym we rī.) Apo ame'ē ke pemumba rahā, katu tiki, aja ihē apandu pehē pe. Pehē riki ima'e ym te ame'ē ta pe pemondo tar katu py. Pe, pehē riki pematyr py. Upa ym we rī. ¹¹A'erehe apo pemumbarahā! Pematyr! Yman pepandu: “Ima'e ym te ame'ē ta pe tamatarer jamondo ta” aja. Aja apo pematyriha ke pemumba. Pehēma'e tamatarer pehī apo 'y. Ame'ē ngi pematyr. ¹²Tamatarer ke peme'ē tar katu rahā, pehēma'e ngi har peme'ē katu. Ame'ē rehe Tupā pandu: “Katu tiki” aja. Pehēma'e ym rahā, peme'ē ym. Ame'ē rehe Tupā pandu tī: “Katu tiki” aja tī. Juja katu te.

¹³⁻¹⁴“Pehē jō riki peme'ē katu. Amō ta anī” aja ym ihē aputar. Apo pehēma'e riki heta. A'erehe ima'e ym te ame'ē ta pe pemondo katu rahā, katu tiki. Yman rahā, pehēma'e ym te rahā, pe, amō tama'e heta rahā, pehē pe ame'ē ta riki me'ē me'ē ta tī. Aja rahā, juja katu te ngā me'ē me'ē ngā jupe. ¹⁵Aja Tupā je'ēha rehe panduha ihī: “Ma'e ke amō matyr hū, ame'ē ke pyta hū ym. Ma'e ke ta'yr mi matyr, ame'ē ke uhyk katu ipe” aja panduha ihī.

Tit namō ehe katu ame'ē ta oho ta

¹⁶Jande aja Tit kuja putar tī. “Korin ok ta pe har ta tamatarer matyr. Upa ym we rī. Ame'ē ke mumba rahā, katu tiki” aja a'e putar tī. Ame'ē putariha ke Tupā muwyr ipe. A'erehe Tupā pe japandu: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja. ¹⁷Japandu ipe: “Korin ok ta pe har ta rehe esak eho” aja Tit pe. A'e pandu: “Hā! Ihē aho tar katu te tī. Ame'ē ta ke amu'e ta aho kŷ” aja jande pe pandu. Japandu ym

rahã we, a'e oho tar katu. A'erehe a'e pandu: “Ihẽ aho ta kÿ” aja. ¹⁸ Tit namõ amõ jande mu ke jamondo ta jaxo. Ame'ẽ rehe har se upa Jesu kotyhar ta pandu: “Katu a'e. Myrandu katu a'e pandu pandu katu riki” aja. Ame'ẽ ke jamondo ta jaxo, Tit namõ. (Ame'ẽ ta tamatarer matyriha ke mumba ta pehẽ koty.) ¹⁹ Amõ we tĩ. Jesu kotyhar ta pandu ipe: “Nde ke jande japutar. Páu ta namõ eho katu. Amõ Jesu kotyhar ta pyrara ixo. Ame'ẽ ta pe Páu ta namõ tamatarer eraho tĩ. Ame'ẽ ta rehe jande jahaihu tar katu, ame'ẽ ke emujekwa eho tĩ” aja. Aja rahã, tamatarer pyhyk ame'ẽ ta pandu ta: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe.

²⁰⁻²¹ Mã tamatarer hũ pehẽ peme'ẽ. “Ame'ẽ ke Páu ta juehe pyhyk pyhyk” ame'ẽ je'ẽ je'ẽha japutar ym. A'erehe jetehar jamuhãi tar katu jamondo. Aja Tupã ukwa ame'ẽ ke japutar tĩ. Aja upa ngã ukwa ame'ẽ ke japutar katu tĩ.

²² A'erehe Tit ta namõ ame'ẽ jande mu ke jamondo jaxo. Ame'ẽ mu amõ koty koty jamondo kwe. Aja rahã: “Pahar ihẽ aho ta” aja a'e pandu. Apo pehẽ rehe a'e jurujar katu te. A'erehe pehẽ rehe uhyk rahã, pehẽ py'a ke a'e mātã katu ta. Aja rahã, tamatarer matyriha ke pemumba ta. Upa ta pematyr. ²³ Tit rehe har ihẽ apandu tĩ. Ihẽ namõ myrandu katu ke a'e pandu pandu tĩ. Ihẽ namõ pehẽ py'a ke a'e mātã tar katu tĩ. Pe, amõ mu ta Tit namõ oho ta ixo. Ame'ẽ ta ke se Jesu kotyhar ta riki mondo tĩ. A'eta je'ẽha rupi ame'ẽ mokõi ta oho ixo. Ame'ẽ ta ke amõ ta ukwa rahã, Kirisutu pe pandu: “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja. ²⁴ Ame'ẽ ta pe pemujekwa. Pyrara ixo ame'ẽ ta rehe pehẽ pepy'a katu, aja pemujekwa. Tamatarer pemondo rahã, pehẽ pepy'a katu amõ ta rehe, aja pemujekwa. Aja rahã, upa Jesu kotyhar ta ukwa ta tĩ. Amõ we tĩ. Jande japandu: “Korin ok ta pe har ta tamatarer ke matyr katu ta” aja riki jande. Ame'ẽ riki jetehar te ke aja mã peja

pemuje kwa katu ngã pe tĩ. A'erehe tamatarer pematyriha ke pemumba katu.

9

Jesu kotyhar ta rehe haihu katu ame'ẽ rehe har

¹ Jundéi ywy pe Tupã kotyhar ta ixo. Ame'ẽ ta pe amõ Jesu kotyhar ta tamatarer ke mondo ixo. Ame'ẽ rehe har pehẽ pekwa, a'erehe ame'ẽ rehe har amõ we hũ ihẽ amupinin. Anĩ ta. ² Ame'ẽ ta pe tamatarer ke pemondo tar katu tĩ, aja ihẽ akwa katu. A'erehe pehẽ rehe har masendo ywy pe har ta pe ihẽ apandu katu. “Ngere ywy pe jande mu ta ixo. Korin ok ta pe har ta ke. Ima'e ym te ame'ẽ ta pe a'eta tamatarer ke mondo tar katu” aja ihẽ apandu. “Jete. Yman amõ warahy 'ar rahã, ame'ẽ ta tamatarer ke mondo ta tipe” aja jande japandu. Ame'ẽ ke masendo ywy pe har ta ukwa rahã, tamatarer ke ame'ẽ ta mondo tar katu tĩ. ³ Amõ ta pe japandu: “Korin ok ta pe har ta tamatarer ke matyr katu riki” aja jande. Pe, tamatarer pematyr ym rahã, amõ ta pandu ta: “Páu te'e pandu” aja. A'erehe jande mu ta ke pehẽ koty jamondo jaxo. Pehẽ namõ ixo rahã, tamatarer ke pematyr katu ta. Upa pehĩ ta. ⁴ Anĩ rahã, pehẽ ngi jande ruxĩ ta. Ihẽ namõ masendo ywy pe har ta pehẽ rehe uhyk rahã, tamatarer nixói, aja jakwa. Aja rahã, pehẽ ngi jande ruxĩ ta. Pehẽ rehe jajurujar katu riki a'erehe pehẽ ngi jande ruxĩ ta. Pehẽ ruxĩ ta pehẽ ke tĩ. ⁵ A'erehe jande mu ta pe ihẽ apandu: “Korin ok ta pe peho py. Pehẽ raikwer rupi ihẽ aho ta. Korin ok ta pe har ta pandu: ‘Tamatarer jande jamatyr ta’ aja. Ame'ẽ ke a'ep pe har ta namõ pematyr” aja ihẽ apandu. Aja rahã, pehẽ rehe ihẽ ahyk rahã, tamatarer pehĩ ta. Aja rahã, pehẽ ruryha namõ tamatarer pematyr, aja pemuje kwa ta ngã pe. Peme'ẽ tar

ym ha namō pematyr. Anĩ. Aja ym riki. Pehē rury katuha namō pematyr.

Huryha namō peme'ē katu

⁶ Heta ym ma'e ra'ĩ ke amō jyty m rahā, ta'yr mi i'a ke matyr tĩ, ame'ē ke pekwa pekwa pexo. Heta te hũ ma'e ra'ĩ ke amō jyty m rahā, heta te hũ i'a ke matyr ta tĩ. (Aja tamatarer me'ēha ke tĩ. Heta tamatarer peme'ē rahā, heta ma'e ke pehē pe Tupā muwyr ta tĩ.) ⁷ A'erehe: “Kuja hetaha ihē ame'ē ta” aja amō pandu. Aja rahā, aja a'e me'ē rahā, katu tiki. Huryha namō me'ē, ame'ē ke rehe Tupā hury katu tĩ. A'erehe me'ē tar ym ha namō amō me'ē rahā, katu ym. “Mā! Ihē ame'ē ta me'ē te'e” aja ukwaha namō me'ē rahā, katu ym tĩ. ⁸ Pehē pexoha rehe ma'e ke peputar, ame'ē ke Tupā muwyr ta. “Ma'e ke jande pe emuwyr” aja Tupā namō pepandu, ame'ē 'ar koty te we a'e muwyr ta. Aja rahā, aja te'eha pehē pexoha rehe ma'e ke pehĩ. Amō we hũ pehēma'e pehĩ ta. Aja rahā, ame'ē ngi har pyrara ixo ame'ē ta pe peme'ē katu. ⁹ Aja riki Tupā je'ēha mujekwa. Kuja Tupā je'ēha rehe panduha ihĩ:

“Ma'e ima'e ym te ame'ē ta pe Tupā muwyr katu te hũ. Aja te'eha pyrara a'e usak katu ixo” aja riki.

¹⁰ Ma'e ra'ĩ ke amō jyty m rahā, tyarō rahā, i'a pehĩ tĩ. Ame'ē ke Tupā muwyr ipe, ame'ēja saka. Awa mi'u ke a'e muwyr katu tĩ. Aja pehē pe tĩ. Pehē pexoha rehe ma'e ke peputar, ame'ē ke Tupā upa muwyr ta pehē pe tĩ. Amō we hũ muwyr ta pehē pe tĩ. Aja rahā, pehēma'e pehũ ta. Aja rahā, ame'ē ngi har ima'e ym te ame'ē ta pe peme'ē me'ē katu te we hũ ta tĩ. ¹¹ Pehēma'e ke heta hũ, aja Tupā muwyr ta pehē pe. Aja te'eha ta. Aja rahā, ima'e ym te ame'ē ta pe peme'ē katu ta. Aja te'eha pexo ta. Pehē pematyr, ame'ē ke jamuhāi jamondo. Aja rahā, pyhyk ame'ē ta pandu ta: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja Tupā pe.

¹² Pehē peme'ē, ame'ē riki ima'e ym te ame'ē ta pe peme'ē katu ta. Tupā kotyhar ta ima'e ym te rahā, ame'ē ta pe peme'ē katu ta. Pe, a'eta pyhyk rahā, Tupā pe pandu ta: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja pandu hū ta. ¹³ Tamatarer pehē pematyr hū rahā, myrandu katu rehe pehendu katu, aja pemujekwa katu ngā pe. Kirisutu rehe har myrandu katu ame'ē ke pehendu katu. A'erehe Tupā pe ngā pandu ta: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja. Ame'ē myrandu katu pepandu pandu katu tī. Jundéi ywy pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ē ta pe tamatarer peme'ē katu. Amō ta pe peme'ē katu tī. ¹⁴ A'erehe pehē rehe har Tupā namō a'eta pandu pandu katu. Pehē rehe a'eta ipy'a katu riki. Pyrara ixo ame'ē ta pe peme'ē katu rahā, katu tiki, aja pehē pe Tupā mujekwa. Aja pehē rehe a'e usak katu te hū. ¹⁵ Ma'e katu te ame'ē ke amō te'e me'ē. Marā ka ym hepyha mangaha. Katu te hū. Aja jande pe Ta'yr ke Tupā muwyr tī. A'erehe mā peja jande japandu ipe: “Ne jō riki katu te me'ē ke” aja riki.

10

“*Ihē* ke Kirisutu mondo” ame'ē rehe har Páu pandu

¹⁻² Ko ihē Páu. (Ihē rehe juru ai ame'ē ta pe apandu apo 'y.) Ihē rehe har ame'ē ta pandu: “Jande namō Páu ixo rahā, jande ngi a'e kyje, a'erehe hātā ym pandu. Pepaite ixo rahā, mā hātā panduha a'e mupinim jande pe” aja amō ta pandu nāi. Pesarahā! Katu ame'ē ke jō Kirisutu ma'ema'e. Wewe katu pandu ngā pe tī. Aja pehē pe ihē apandu tar katu tī. (A'erehe pehē py'a pemuruwak, aja rahā Kirisutu aja wewe katu pehē pe apandu ta tī.) Pehē py'a pemuruwak ym rahā, mā hātā ihē aje'ē je'ē ta pehē pe. Pesarahā! Ihē rehe juru ai ame'ē ta pe hātā ihē aje'ē katu, aja akwa katu. (Tupā je'ēha ke japandu rahā, tamatarer hū japyhyk, aja ame'ē ta pandu nāi.) Ame'ē ta

pe, hātā ihē aje'ē ta, aja ihē akwa katu. ³ Awa te'e aja jande jaxo tī. Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta namō kome'ē wyw keruhū pe jaxo. “Myrandu katu riki te'e” aja amō ta pandu naī. Ame'ē ta je'ēha ke jamukanim rahā, jande je'ēha rupi aja ym jamukanim. ⁴ Pesarahā! Tupā je'ēha rupi ame'ē ta je'ēha ke jamukanim. Pyrātāha ke a'e muwyr jande pe. Ame'ē namō myrandu katu ke putar ym ame'ē ta ukwaha ke jamukanim. Ame'ē ta te'e pandu: “Myrandu katu riki te'e” aja riki. Ame'ē ke Tupāma'e pyrātāha rupi jamukanim. ⁵ Juehe har Tupā mujekwa ngā pe. Ame'ē ke amō ta putar ym. Je'ē je'ē hū ehe har. A'eta ukwa katu, aja a'eta jupe naī. Upa ame'ē ke Tupā je'ēha rupi jamukanim. Aja rahā, ame'ē ta ukwaha ke jamuruwak. Pe, Kirisutu rehe hendu katu. ⁶ Jande rehe penghendu katu, aja upa pemujekwa jande pe. Aja rahā, jande rehe hendu ym ame'ē ta pe jaje'ē je'ē ta. Ame'ē ta pe jaje'ē ta: “Pehē katu ym” aja.

⁷ Pesarahā! “Páu Kirisutu mondo ame'ē ke aja ym a'e” aja amō ta pandu naī. Mā! Ame'ē ta awa rehe jō usak te'e, aja ixo. Soroka pe jō usak te'e aja ixo. Pehē koty amō Kirisutu mondo ame'ē ke ixo. Mā! Ehe har pekwa pekwa pexo tī. A'e Kirisutu mondo ame'ē ke rahā, ihē aja tī. ⁸⁻⁹ “Jandema'e sawa'e te je'ēha rupi ihē apandu pandu. Ihē ke a'e mondo” aja pehē pe ihē apandu. Aja ihē apandu hū riki. Ame'ē ngi ihē ruxī ym. A'e je'ēha rupi pexoha rehe har hātā ihē aje'ē je'ē. Anī. Aja ym. Paper pinim ke pehē pe ihē amondo axo. Ame'ē pe pehē ke ihē amukyje. Anī. Aja ym ihē aputar tī. Kuja aputar. Kirisutu je'ēha rupi pehē py'a ke ihē amātā. Aja rahā i'ar koty te we Tupā rehe jō pehē py'a pemapyk katu. Ame'ē ke aputar katu. (A'erehe ihē ke Kirisutu mondo.) ¹⁰ Pesarahā! Kuja amō pandu ta my. “Paper pinim ke Páu muwyr. Hātā je'ēha ke a'e mupinim. Je'ē je'ē hū, ame'ē panduha ihī. Jande namō

a'e ixo rahã, pitu te'e a'e. A'e je'êha te reko ym. Je'êha hãtã ym te riki” aja pandu my. ¹¹ Ame'ê ta kuja ukwa ta me'ê te'e. Pehê namõ ihê axo ym rahã, paper pinim ihê amondo. Ame'ê pe hãtã je'êha ke ihê amupinim. Pe, pehê koty aho rahã, juja katu te ta. Ihê amupinim, aja pehê pe hãtã ihê aje'ê je'ê ta kÿ. Akyje ym ta ihê.

¹² Amõ ta pandu: “Jande riki katu te ame'ê ta ke jande” aja a'eta juehe har jupandu. Ame'ê ta aja ihê my? Aní. Aja: “Ihê katu te ihê” aja ym ihê rehe har akwa akwa axo. A'eta aja ihê tĩ, aja ym axo. Juja ym. Ame'ê ta pandu a'eta jupe: “Pesarahã! Jande jõ riki katu ame'ê ke jama'ema'e. Amõ ta aja ym jaxo. Jande jõ katu” aja a'eta jupe ukwaha. Mã! Ukwã ym te ame'ê ta ke a'eta. Ka'u te'e ame'ê ta ke a'eta. ¹³ Aja ym ihê rehe har ihê apandu. “Tupãma'e pyrãtãha namõ myrandu katu apandu” aja apandu. Aja ym rahã, aja ihê apandu ym ta tipe.

Amõ amõ hekoha pe ihê ke Tupã mondo. Manambe amõ. A'ep jõ myrandu katu ke japandu jaho. Ame'ê hekoha jandema'e parakyha renda, ame'êja saka. Pe, yman pehê koty jande ke Tupã mondo. Jandema'e parakyha renda, ame'êja saka tĩ. ¹⁴ Pehê koty jande ke Tupã mondo. Aja ym rahã: “Tupã je'êha rupi jajur” aja japandu ym ta tipe. Yman pehê rehe jahyk rahã, myrandu katu ke japandu pandu pehê pe. Ame'ê myrandu katu japandu rahã, Kirisutu rehe har japandu.

¹⁵ Pesarahã! Ngã pe amõ riki Tupã je'êha ke mu'e py. Ame'ê raikwer rupi amõ ta oho, pe, pandu: “Jande jõ riki Tupã je'êha ke jamu'e katu” aja. Aja ym jaxo. Aní. Kuja jaxo. Pehê koty jande ke Tupã mondo. A'erehe pehê ke jamu'e. Aja rahã, Kirisutu rehe pejurujar katu te we hũ, aja japutar. Aja rahã, i'ar koty te we Tupã je'êha pehê ke jamu'e katu ta. ¹⁶ Aja upa rahã, pehê rekoha kupe koty myrandu katu ke apandu pandu ta aho. Myrandu katu ke

amō pandu ym, ame'ẽ ta renda pe apandu pandu ta aho. Aja rahã, amō ta pandu py, ame'ẽ renda pe haikwer rupi ihẽ aho ym ta. “Ihẽ jō pehẽ pe Tupã je'ẽha ke ihẽ amu'e” aja ym ihẽ apandu ta tĩ.

¹⁷ Pesarahã! Kuja Tupã je'ẽha rehe panduha ihĩ: “Ihẽ jō riki ama'ema'e katu” aja amō pandu tar katu rahã, kuja a'e pandu ta me'ẽ te'e: “Jandema'e sawa'e te riki ma'ema'e, ame'ẽ ke ko. Katu te ame'ẽ” aja panduha ihĩ. ¹⁸ Jandema'e sawa'e te riki amō rehe har pandu ta: “A'e katu” aja. Aja rahã, ame'ẽ ke katu. Juehe har amō pandu: “Ihẽ katu” aja. Aja rahã, katu aja ym a'e. (A'erehe ihẽ rehe har Tupã pandu: “Nde katu” aja ihẽ aputar. Sawa'e pandu ame'ẽ ke anĩ. Aputar ym ame'ẽ ke.)

11

Mã peja pehẽ ke Kirisutu mondo ame'ẽ ta ran muka'u te'e ym

¹ (“Katu ame'ẽ ke ihẽ” aja ihẽ apandu rahã) aka'u te'e ame'ẽ ke aja saka ihẽ apandu axo. Mã peja pehẽ py'ahu te'e pehendu. ² Pehẽ riki kūjã ixo te'e ame'ẽ ke, ame'ẽja saka. Ma'e ka'u te'eha ma'eha ipy'a pe nixói te, ame'ẽja saka. Pe, peteĩ sawa'e pe jō pehẽ ke ihẽ apandu katu, ame'ẽja saka. “Nde pe ihẽ ame'ẽ ta” ame'ẽja saka. Ame'ẽ sawa'e Kirisutu ke. (Pe, Kirisutu ngi amō koty pehẽ py'a pemuruwak, a'erehe pehẽ rehe ihẽ ajyty'ym.) Tupã aja tĩ. Pehẽ rehe jyty'ym tĩ. Aja pehẽ rehe ajyty'ym tĩ. ³ Yman Ewa pe mbói te'e pandu. Satana riki. (Ajã ramüi a'e.) Pandu katu tipe. Anĩ. Muka'u te'e Ewa ke. Aja pehẽ ke amō ta muka'u te'e ta my tĩ. Ame'ẽ rehe ihẽ ajumupyai. Muka'u te'e rahã, Kirisutu rehe jō pehẽ pepy'a katu te, ame'ẽ ke pehijar ta my. ⁴ Pehẽ pe Jesu rehe har jande jamu'e. Amō kotyhar Jesu rehe har amō ta mu'e pehẽ pe. Pe, ame'ẽ ta rehe pehẽ ruryha namō pehendu katu. Katu

ym aja. Tupã je'êha ke japandu rahã, Tupãma'e pyrãtãha namõ ma'e ke jama'ema'e, aja jetehar te ke aja jamujekwa. Apo amõ kotyhar Tupã'ã rehe har amõ ta mu'e. Ame'ê rehe pehendu katu. Katu ym aja. Myrandu katu ke pehẽ pe japandu. Ame'ê rehe pejurujar katu. Apo amõ kotyhar myrandu katu ke amõ ta pandu pehẽ pe. Ame'ê rehe pehendu katu tĩ. Katu ym aja.

⁵ Kirisutu mondo ame'ê ta ke pehẽ koty ixo apo. “Jande katu te” aja ame'ê ta ukwa a'eta jupe naĩ. Anĩ. Ihẽ 'ar koty te we katuha, aja ym ame'ê ta, aja akwa. ⁶ Ma'e pandu katu te hũ ame'ê ke aja ym ihẽ. Anĩ. Tupã rehe har akwa katu te hũ ame'ê ke ihẽ, aja jõ ihẽ akwa. Ame'ê ke pehẽ pe ihẽ amujekwa katu. Aja te'eha pehẽ pe ihẽ amujekwa. (Aja rahã, ihẽ rehe pehendu katu ta apo my.)

⁷ Myrandu katu ke jande pe Tupã mujekwa. Ame'ê ke pehẽ pe ihẽ apandu pandu. Arahã pehẽ ngi tamatarer ke ihẽ apyhyk ym. A'erehe: “Páu Kirisutu mondo ame'ê ke aja ym a'e” aja pekwaha naĩ. Anĩ. Kirisutu mondo ame'ê ke ihẽ. Pesarahã! Ngãma'e miasu aja ihẽ axo, a'erehe ihẽ aparaky axo. Aja tamatarer apyhyk. Ame'ê pe jõ ihẽma'e ajo'ok katu. Ngãma'e miasu aja ihẽ axo, a'erehe katu ym my? Anĩ. Katu tiki. Aja ihẽ axo. Aja rahã Tupã rehe har pejumu'e katu. Aja katu pehẽ pe.

⁸ Pehẽ pe myrandu katu ke ihẽ apandu pandu axo rahã, amõ ta ngi tamatarer ihẽ apyhyk. Amõ hekoha pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ê ta ngi tamatarer ihẽ apyhyk. (Pehẽ ngi anĩ.) Ihẽ pe a'eta te'e me'ê me'ê. A'erehe ame'ê tama'e ke ihẽ amukanim, ame'êja saka. (A'erehe ihẽma'e ke upa pehĩ.) A'erehe pehẽ pe myrandu katu ihẽ apandu pandu. (Aja pehẽ namõ ma'e ke ihẽ ama'ema'e.) ⁹ Pe, pehẽ namõ ihẽ axo rahã, tamatarer ke ihẽ aputar rahã, pehẽma'e ke ihẽ apyhyk ym. Masendo ywy pe har ta jande mu ta riki tamatarer ke muwyr ihẽ pe. Upa ihẽ aputar ame'ê ke a'eta

muwyr. Yman: “Tamatarer ihē aputar” aja apandu ym pehē pe. Aja yman rahā, apandu ym te ta tī. Aja te'eha apandu ym ta.

¹⁰ Kirisutu kotyhar ke ihē. A'erehe jetehar ke apandu. Kuja. “Myrandu katu ke ihē apandu axo rahā, amōma'e tamatarer ke ihē apyhyk ym te ta” aja ihē akwa. Aja te'e ta ihē. Pehēma'e tamatarer apyhyk ym te ta. Aja upa ngere ywy pe har tama'e ihē apyhyk ym ta tī. (Ngere ywy pe pexo. Korin ok ta aja tī. Ngere ywy rehe ihī tī.) ¹¹ “Jandema'e tamatarer Páu pyhyk ym, a'erehe jande rehe a'e ipy'a ym” aja amō ta pandu naī tī. Anī. Aja ym. Pehē rehe ihē apy'a katu, ame'ē ke Tupā ukwa katu tī.

¹² Myrandu katu ihē apandu rahā, amōma'e tamatarer ihē apyhyk ym we ta rī. Aja tapijar te'e we ihē axo ta rī. Aja rahā, amō Kirisutu mondo ame'ē ta kuja: “Páu aja myrandu katu ke japandu” aja marā ka ym panduha. Ame'ē ta amō tama'e tamatarer ke pyhyk riki. A'erehe ihē aja: “Ihē apyhyk ym” aja marā ka ym panduha. Ame'ē ta riki Kirisutu mondo ame'ē ta ke aja a'eta jupe. ¹³ Ame'ē ta Kirisutu mondo ame'ē ta ke aja ym. Kirisutu mondo ame'ē ta ran ke a'eta. Te'e a'eta pandu. “Tupāma'e parakyha ke jama'ema'e” aja te'e a'eta. A'eta rehe amō usak rahā, ame'ē ta Kirisutu mondo ame'ē ta ke a'eta aja riki. Anī. Muka'u te'e ngā ke ame'ē ta.

¹⁴ Pesarahā! Satana riki jumuruwak. (Ājā ramūi a'e.) Tupā je'ēha rahoha katu te aja a'e jumuruwak. Aja a'e muka'u te'e ngā ke. ¹⁵ A'erehe Satana kotyhar ta jumuruwak riki tī. Kuja. “Katu ame'ē ta ke jande. Jetehar te ke japandu ngā pe” aja ame'ē ta pandu naī. Pandu ame'ē ta ran, aja ame'ē ta jumuruwak. (Aja Kirisutu mondo ame'ē ta ran ta ke.) Aja muka'u te'e ngā ke. 'Ar rehe angaha uhyk rahā, ame'ē ta ke Tupā mupyrara ta.

Ame'ẽ ta ma'ema'eha, aja mupyrara ta. (A'erehe Kirisutu mondo ame'ẽ ta ran rehe pehendũ ym.)

Kirisutu mondo ame'ẽ ke aja Páu ixo rahã, a'e ke ngã mupyrara hũ

¹⁶ Ihẽ riki aka'u te'e ame'ẽ ke, aja pehẽ ngi har amõ ta ukwaha a'eta jupe. Aja ym rahã, katu tiki. Pe, apandu tĩ. “Ihẽ aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ” aja ihẽ rehe har apandu we mi rahã, mã peja: “Páu ke japutar” aja pepandu. Aja rahã, mu'eharan ta aja saka: “Ihẽ katu” aja ihẽ axo ihẽ jupe. ¹⁷ Ame'ẽ ke ihẽ apandu rahã, Tupã je'ẽha rupi ym ihẽ apandu. Ihẽma'e je'ẽha rupi apandu. “Ihẽ katu” aja apandu rahã, aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ aja apandu axo. (Aja rahã, ihẽ rehe pehendũ katu ta my tĩ.) ¹⁸ “Ihẽ katu” aja pandu ame'ẽ ta heta ixo. Awa te'e aja pandu tĩ. A'erehe ihẽ apandu tĩ. “Ihẽ katu” aja ihẽ jupe. (Aja rahã, ihẽ rehe pehendũ katu ta my tĩ.) ¹⁹ Pehẽ pekwa katu te aja pekwha pehẽ jupe. Mã! Pekwa katu tipe. Ka'u te'e ame'ẽ ta katu aja pekwha. Pe, ame'ẽ ta rehe pehendũ katu. (Aja rahã, mã peja ihẽ rehe pehendũ katu tĩ. A'erehe aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ aja ihẽ axo tĩ.)

²⁰ Pehẽ ke amõ koty koty mondo ame'ẽ ta rehe har pepandu: “Mã peja pexo” aja. Pehẽma'e ke te'e pyhyk raho ame'ẽ ta rehe har: “Mã peja peraho” aja tĩ. Pehẽ ke a'eta muka'u te'e tĩ. “Mã peja” aja pepandu tĩ. “Jaxer ai ame'ẽ ta ke pehẽ” aja a'eta ukwaha pehẽ rehe har. “Mã peja” aja pepandu tĩ. Pehẽ ke a'eta nupã, aja pehẽ jaxer aja a'eta ukwaha. Pe, pepandu: “Mã peja” aja. ²¹ Mã! Ame'ẽ ta ma'ema'eha aja ihẽ ama'e ym. Ihẽ ruxĩ ingi, a'erehe ihẽ ama'e ym riki. A'erehe ihẽ pitu te'e, aja amõ ta ukwaha naĩ. Mã! Je'ẽha te areko ym ihẽ, aja a'eta ukwaha naĩ tĩ.

Ma'e ke rehe har: “Mã! Katu te” aja amõ pandu tar katu rahã, ihẽ aja tĩ. “Katu te” aja ihẽ rehe har apandu. Aja

rahã, aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ, aja akwa ihẽ juehe har. (Aja rahã, ihẽ rehe pehendú katu ta my tĩ.) ²² Kirisutu mondo ame'ẽ ta ran jundéu awa ta ke my? Ihẽ aja tĩ. Jundéu awa ke ihẽ tĩ. Ame'ẽ ta Amarã rainõ ta ke my? Ihẽ aja tĩ. Amarã rainõ ke ihẽ tĩ. ²³ Kirisutuma'e parakyha ke ame'ẽ ta my? Ame'ẽ ta 'ar koty te we ihẽ riki Kirisutuma'e parakyha ke. (Aja Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa pehẽ pe.) Aja apandu rahã, aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ, aja akwa ihẽ juehe har. Kirisutu mondo ame'ẽ ta ran 'ar koty te we myrandu katu ke ihẽ apandu pandu. Ame'ẽ ta 'ar koty te we kyndaha pe ihẽ ke amõ ta kynda raho. Ame'ẽ ta 'ar koty te we ihẽ ke amõ ta pirok hũ. Ame'ẽ ta 'ar koty te we tate ihẽ amanõ. (Aja Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa pehẽ pe.)

²⁴ So'o pirer pe ihẽ ke jundéu ta awama'e kapitã ta nupã hũ. Kuja, 39 hetaha ihẽ kupe rupi nupã. Aja kuja hetaha. Awa po wajar peteihar upa aja riki. ²⁵ Homa awa ta ihẽ ke nupã tĩ. Myra ra'yr pe nupã. Ame'ẽ kuja hetaha, mahapyr. Peteihar ihẽ rehe parahy ame'ẽ ta ita ombor. Ihẽ ke japi tipe. Tate ihẽ ke jukwa. Jarusu keruhũ pe ihẽ aho axo rahã, jarusu keruhũ ke y kotok keruhũ upa mupẽpen. Mahapyrihar aja ihẽ axo. Amõ rahã, y pe ihẽ axo. Aja te'e pytun oho. Aja te'e xu'em oho tĩ. Tate ihẽ ke y jukwa. (Aja Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa pehẽ pe.)

²⁶ Amõ amõ hekoha pe ihẽ awata aho rahã, pyrara ihẽ axo. Y tiha ame'ẽ tate ihẽ ke jukwa. Ma'e mukaniha ta tate ihẽ ke jukwa tĩ. Ihẽ ke jundéu awa ta tate jukwa tĩ. Jundéu awa aja ym ame'ẽ ta tate jukwa ihẽ ke tĩ. Ok ta pe ihẽ axo rahã, ihẽ ke amõ ta tate jukwa tĩ. Ka'a rupi ihẽ awata axo rahã, pyrara ihẽ axo tĩ. Y ramũi aha aho rahã, tate y ihẽ ke jukwa tĩ. Ihẽ rehe katu ame'ẽ ta ran ihẽ ke mupyrara

tĩ. (Aja Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa pehẽ pe.)

²⁷ Ihẽ aparaky te hũ. Ihẽ re'õ te ihẽ axo tĩ. Pyrara ihẽ axo, a'erehe amõ amõ rahã, ihẽ aker ym. Myahy hũ ihẽ axo tĩ. Ma'e ke ihẽ a'u ame'ẽ ke amõ amõ rahã nixói te. Pyrara ihẽ axo tĩ. Amõ amõ rahã, ihẽ akeriha renda nixói te tĩ. Amõ amõ rahã, ihẽma'e mundeha nixói tĩ. (Aja Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa pehẽ pe.)

²⁸ Amõ we tĩ. Wera rahã pame katu te Jesu kotyhar ta rehe har ihẽ ajumupyai hũ axo. Amõ amõ ok ta pe ixo ame'ẽ ta rehe har ihẽ ajumupyai hũ axo. (Jurujar katuha ke hijar my, ame'ẽ rehe ajumupyai hũ axo.) ²⁹ Jesu kotyhar riki Tupã rehe jõ ipy'a mapyk wan rahã, ihẽ apyai tĩ. Pe, amõ rehe hendu, a'erehe ma'e jaxer ai ame'ẽ ke amõ ma'ema'e rahã, ihẽ apyai te hũ tĩ. (Aja Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa pehẽ pe.)

³⁰ “Ihẽ katu te” aja ihẽ jupe apandu ta me'ẽ te'e rahã, ihẽ riki pitu te'e aja ihẽ amujekwa ta. Ame'ẽ rehe har ihẽ apandu katu ta. ³¹ Ihẽ te'e apandu ym, aja Tupã ukwa katu. A'e riki Jesuma'e pái keruhũ. “Ne jõ riki katu te me'ẽ ke” aja Tupã pe japandu. Jesu jandema'e sawa'e te a'e. Pesarahã! Te'e apandu ym ihẽ. ³² Ndama ok ta pe ihẽ axo rahã, ihẽ ke kapitã pyhyk ta tipe. Arahã Are riki kapitã keruhũ. Harõha ta pe kapitã pandu: “Ok ta rukwen keruhũ rehe peharõ. A'ep Páu ke pepyhyk” aja riki. ³³ Anĩ. Ihẽ ke a'eta pyhyk ym. Ok ta kurar ngi ihẽ ke ihẽ rehe katu ame'ẽ ta mujy mondo. Wasãkãran keruhũ pe mujy mondo. Kurar soroka rupi mujy mondo. (Aja ihẽ ajan aho ingi. Aja ihẽ pitu te'e, aja ihẽ amujekwa ngã pe.)

¹ “Ihë katu te” aja apandu ihë jupe rahã, katu ym aja akwa. Anĩ. (Pehë koty Kirisutu mondo ame'ë ta ran ixo. Ixeraiha aja ame'ë ta usak hũ, aja pandu.) A'erehe: “Katu te” aja ame'ë ta ukwaha jupe naĩ. A'erehe aja ihë tĩ. Ihë keraiha aja ihë asak tĩ. Ame'ë rehe har apandu ta apo 'y. Jandema'e sawa'e te mujekwa ihë pe. Ame'ë rehe har ihë apandu ta apo 'y. ² Yman ywa pe ihë ke Tupã raho. Ywa te hũ, aja akwaha. Yman riki. Kuja, 14 warahy 'ar aha oho apo. Ihë ke a'e raho te my? Ihë keraiha aja ihë asak my? Ame'ë ke Tupã jõ riki ukwa katu. Ihë akwa ym. ³ Kuja. Pahar Tupã ixo ame'ë pe ihë ke a'e raho. Ame'ë ke jetehar te my? Ihë akwa ym. Ihë keraiha aja ihë asak my? Ame'ë ke Tupã jõ ukwa katu, aja apandu tĩ. ⁴ A'ep ma'e ke ihë ahendu. Ame'ë rehe har marã ka ym amõ pe ihë apanduha. Je'ëha nixói. Ihë ahendu ame'ë ke amõ pe apandu ym ta me'ë te'e. “Emujekwa ym ngã pe” aja ihë pe a'e pandu. ⁵ Ma'e ke ihë ahendu, a'erehe: “Ihë katu te” aja akwa ihë jupe. Ihë rehe har: “Katu te” aja ym apandu. Ihë pitu te'e, ame'ë rehe har jõ ihë apandu katu. ⁶ “Ywa pe ihë asak aho” aja ihë apandu rahã: “Mã! Ka'u te'e ame'ë ke a'e” aja ihë rehe har apandu ta my. Anĩ. Jete ihë apandu, a'erehe aka'u te'e aja ym ihë. Ywa pe ihë asak aho, ame'ë rehe har ihë apandu ym ta. Pesarahã! Kome'ë ywy keruhũ pe ihë ama'ema'eha ke rehe amõ usak. Ihë apandu ame'ë ke rehe hendu tĩ. A'erehe ihë rehe har ukwa katu. (Kirisutu mondo ame'ë ke ihë, aja ukwa katu.)

⁷ Mãte hũ katu ame'ë ke ihë asak, a'erehe: “Ihë katu te” aja ihë axo my? Anĩ. Aja Tupã putar ym, a'erehe ma'e ahy te ame'ë ke ihë pe a'e muwyr. Ame'ë riki Satanama'e je'ëha rahoha, aja saka. (Ãjã ramũ a'e.) A'e riki ihë ke mahy, ame'ëja saka. Aja rahã: “Ihë katu te” aja ym ihë akwa akwa axo. ⁸ Ame'ë ahyha rehe har Tupã namõ ihë apandu. Mahapyr ihë apandu: “Ihë ngi ahyha ke

emukanim” aja apandu ipe. ⁹ A'e pandu:

—Anĩ. Amukanim ym ta. Nde rehe ihẽ apy'a katu te. Ame'ẽ jõ riki katu. Ame'ẽ ke a'ewan nde pe. Nde pitu te'e rahã, ihẽma'e pyrãtãha ke nde eremujekwa katu ngã pe — aja Tupã ihẽ pe.

A'erehe: “Ihẽ pyrãtã ym” aja ihẽ apandu katu ngã pe. Ihẽ pitu te'e rahã, Kirisutuma'e pyrãtãha ihẽ namõ ixo. A'erehe ihẽ rury katu te. ¹⁰ Ihẽ pitu te'e rahã, ihẽ rury katu ihẽ axo. Ihẽ rehe amõ ta juru ai rahã, ihẽ rury katu ihẽ axo tĩ. Ihẽ apyrara rahã, aja tĩ. Ihẽ rury katu axo tĩ. Ihẽ ke amõ ta mahy rahã, aja tĩ. Ihẽ rury katu axo tĩ. Mãte ihẽ akwaha aja rahã, aja tĩ. Ihẽ rury katu ihẽ axo tĩ. Upa ame'ẽja rahã, ihẽ rury katu. Kirisutu kotyhar ke ihẽ, a'erehe ihẽ rury katu ihẽ axo. Ihẽ pitu te'e rahã, Kirisutuma'e pyrãtãha ke ihẽ amujekwa katu ngã pe, a'erehe ihẽ rury katu ihẽ axo.

Korin ok ta pe har ta rehe Páu jumupyai

¹¹ “Ihẽ katu te” aja ihẽ rehe har ihẽ apandu rahã, aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ aja ihẽ axo. Ame'ẽ ke pehẽ riki ihẽ ke pemupandu, ame'ẽja saka. “Páu katu te” aja pehẽ riki pepandu ta me'ẽ te'e tĩ. “Ihẽ katu te” aja ym ihẽ akwa. Pehẽ koty Kirisutu mondo ame'ẽ ta ran ixo. Ame'ẽ ta riki: “Katu te hũ” aja pekwaha naĩ. Ame'ẽ ta wyr koty te we ihẽ katuha aja ym ihẽ axo. (Jande juja katu te jande tĩ. A'erehe aka'u te'e ame'ẽ ke ihẽ aja ihẽ axo.) ¹² Pehẽ namõ ihẽ axo rahã, marã ka ym amõ ma'eha, ame'ẽ ke Tupãma'e pyrãtãha namõ ihẽ ama'ema'e hũ. A'erehe ihẽ riki Kirisutu mondo ame'ẽ ke aja amujekwa pehẽ pe. Ihẽ ke amõ ta mahy rahã, ihẽ py'ahu te'e ahendu. Aja Tupãma'e pyrãtãha namõ ihẽ ama'ema'e hũ. Aja rahã, ihẽ riki Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ aja amujekwa pehẽ pe tĩ. ¹³ Amõ ok ta pe Jesu kotyhar ta jy'ar. Ame'ẽ ta wyr koty te we pehẽ katuha my? Anĩ. Aja ym riki. Pe, kuja jõ

pema'e ym. Pehē pe tamatarer ke ihē apandu ym. Pehē ngi apyhyk ym. Ame'ē jō. A'erehe: “Mā! Páu rehe Korin ok ta pe har ta ipy'a ym. Tamatarer me'ē ym ipe” aja amō ta ukwaha naī. A'erehe pehē ruxī ingi my? Mā! Ame'ē ke ihē ama'eha, aja saka. A'erehe ihē apyai tī. Mā peja ihē rehe pehē py'a pemujuwyr katu.

¹⁴ Apo pehē rehe ihē asak tar katu tī. “Ihē asak ta aho” aja apandu ihē jupe. Mahapyrihar ke ame'ē. Ahyk rahā, pehē pe tamatarer ke ihē apandu ym ta tī. Ame'ē ke ihē aputar ym. Tapijar te'e we Kirisutu rehe pehendu katu. Ame'ē ke ihē aputar katu. Pesarahā! Ta'yn ta riki ipái ta rehe usak katu ta me'ē te'e, aja ym. Ipái ta riki ta'yn ta rehe usak katu ta me'ē te'e. Ta'yn ta aja pehē. Ihē riki pehē pái aja tī. A'erehe pehē pe tamatarer ke apandu ym ta. Ipái rehe ta'yn ta usak katu, aja ym ta. ¹⁵ Upa katu te ihēma'e ke ihē rury katuha namō pehē pe ihē ame'ē ta riki. Aja pehē py'a amātā ta. Jete! Upa ihēma'e pyrātāha namō ma'e ke ihē ama'ema'e ta. Aja pehē py'a ke amātā ta tī. Mā! Aja pehē rehe ihē apy'a katu te hū. Aja rahā iwyr koty te we ihē rehe pepy'a my?

¹⁶ Ihē aja pepandu apo: “Jete. Jande pe tamatarer ke Páu pandu ym. Pyhyk ym” aja. Pehē ngi har amō ta pandu my: “Anī. Jande ke Páu muka'u te'e. Aja jandema'e ke pyhyk. Amō riki pyhyk ipe” aja naī. ¹⁷ Myja me'ē pehēma'e ke ihē apyhyk my? Myrandu rahoha ke pehē koty ihē amondo. Ame'ē ta riki pehēma'e ke pyhyk my? Anī riki. ¹⁸ Tit pe ihē apandu te hū: “Korin ok ta pe eho. Jesu kotyhar ta rehe esak eho” aja. Amō jande mu ke inamō ihē amondo tī. Pehēma'e ke Tit pyhyk, aja pepandu my? Anī. A'e pyhyk ym tī. Ihē aja Tit tī. Pyhyk ym tī. Pehē py'a ke a'e mātā tar katu tī. Ihē aja a'e ixoha katu tī.

¹⁹ “Jande riki katu” aja jande rehe har japandu pandu rahā, katu jande rehe har pekwa, aja japutar my? Anī. Aja

ym japutar. Jande rehe katu ame'ě ta ke pehě. Pehě rehe japy'a katu. Pesarahã! Jande rehe Tupã usak, aja jaxo. Pe, Kirisutu je'ěha rupi pehě pe japandu katu. Upa jande jama'eha namō pehě py'a ke jamātā katu.

²⁰ Pehě rehe ihě ahyk rahã, amō kotyhar pexoha aja ihě akwa ta my. Ihě aputar, aja ym pexo, ame'ě rehe ihě ajumupyai. Pe, peputar, aja ym ihě axo my. Amō kotyhar ihě axoha aja pekwa ta my. Pehě rehe ahyk rahã, peje'ě je'ě hū pehě jupe aja ihě akwa ta my. (Aja rahã, pehě pe ihě aje'ě je'ě hū ta tī.) Ame'ě rehe ihě ajumupyai ta. Amō amō ta rehe pejyty'ym, ame'ě rehe ajumupyai ta tī. Pahar peparahy ngã rehe. Pehě pekyty'ym ngã rehe my. (Aja rahã, pehě pe ihě aje'ě je'ě hū ta tī.) Amō ta rehe pehě juru ai my. Amō ta rehe har katu ym pepandu my. “Katu te jande” aja jō pekwa pehě juehe har my. Jesu kotyhar tama'e jy'ariha renda pe pejy'ar rahã, tyapuha rupi pejy'ar. Upa aja me'ě ihě akwa ta my. Aja rahã, ihě aje'ě je'ě hū ta pehě pe. Ame'ě rehe ihě ajumupyai. ²¹ Amō rahã, pehě rehe ihě ahyk rahã, pehě ke ihě amupyrara ta my. Ame'ě rehe ihě ajumupyai. Pehě ke amupyrara rahã, ihě ke Tupã muhuxĩ, ame'ěja saka. Katu pehě rehe har ihě apandu, a'erehe ihě ruxĩ ta. Yman amō ta ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e. Amō kūjã rehe ka'u te'e. Amō sawa'e rehe ka'u te'e tī. Mã! Katu ym! Ame'ě ngi ipy'a ke ame'ě ta muruwak ym rĩ. Tupã koty muruwak ym rĩ. Ame'ě ta rehe ihě asak rahã, ihě ajixi'u ta.

13

Korin ok ta pe har ta pe Páu je'ě hū

¹ Pehě rehe asak ta aho tī. Mahapyrihar ke apo. (A'erehe peta kÿ.) Kuja Tupã je'ěha rehe panduha ihĩ: “Amō rehe har peteĩ pandu: ‘Nde riki ma'e nde ereka'u te'eha ke nde erema'e. Asak riki' aja. Peteĩ

usak ehe rahã, pehendu ym ehe. Mokõi riki usak ehe rahã, ame'ẽ mokõihar ta rehe pehendu katu. Mokõihar ta 'ar koty te we usak ehe rahã, ame'ẽ ta rehe pehendu katu tĩ” aja panduha ihĩ.

A'erehe pehẽ rehe ahyk rahã, usak ame'ẽ ta rehe ihẽ ahendu ta. ² Yman mokõihar pehẽ namõ ihẽ axo rahã, ihẽ apandu pehẽ pe: “Ma'e ka'u te'eha ma'eha ta ke ihẽ amupyrara ta” aja. Aja yman ma'e ka'u te'eha ke ma'e ame'ẽ ta pe ihẽ apandu. Apo pehẽ namõ ihẽ axo ym. Ihẽ apandu katu tĩ. Amõ rahã, pehẽ namõ ihẽ axo rahã, upa katu te ma'e ka'u te'eha ma'e ame'ẽ ta ke ihẽ amupyrara ta. Pyta ym ta. Aje'ẽ je'ẽ hũ ta ngã pe tĩ. ³ Kirisutu je'ẽha rupi ihẽ apandu, aja pekwa tar katu. Ihẽ ahyk rahã, ame'ẽ ke upa katu te amujekwa ta. Kirisutu pyrãtã te hũ ame'ẽ ke a'e. Pehẽ ke a'e mupyrara rahã, a'e pyrãtã te hũ aja a'e mujekwa ta pehẽ pe. (Aja ihẽ tĩ. Kirisutu mondo ame'ẽ ke ihẽ, aja amujekwa ta pehẽ pe.)

⁴ Myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe Kirisutu manõ rahã, a'e pitu te'e aja ngã ukwaha naĩ. A'e ixuwe katu te hũ apo 'y. Ima'e pyrãtãha namõ Tupã mukwera katu muhem. Jande aja tĩ. Kirisutu kotyhar ta ke jande, a'erehe jande pitu te'e aja ngã ukwaha naĩ tĩ. Pe, ixotyhar ta ke jande. A'erehe ima'e pyrãtãha ke jande pe Tupã muwyr. Ame'ẽ ke pehẽ pe jamujekwa ta. (Aja rahã, Kirisutu je'ẽha rupi pehẽ ke jamupyrara katu, aja pekwa ta. Kirisutu mondo ame'ẽ ta ke jande, aja jamujekwa ta pehẽ pe tĩ.)

⁵ Jetehar te Tupã rehe pejurujar katu my? Ame'ẽ rehe har pekwa pekwa pexo. Kirisutu rehe pejurujar katu my? Pejurujar ym my? Ame'ẽ ke pehẽ jõ pekwa katu. Pehẽ py'a rehe Jesu Kirisutu ihĩ ym rahã, jaxer ame'ẽ ta ke pehẽ, aja pekwa katu. ⁶ Jande riki Kirisutu mondo ame'ẽ ta ke jande, aja pekwa katu ame'ẽ ke japutar. ⁷ Tupã namõ japandu: “Korin ok ta pe har ta rehe esak katu. Aja rahã,

ma'e jaxer ai ame'ě ke a'eta ma'ema'e ym ta” aja jande inamō. Aja japandu ipe rahā, jetehar pehē ke jamu'e aja jamujekwa tar katu, a'erehe my? Anī. Aja ym. Pexoha katu aja japutar, a'erehe Tupā namō japandu pandu pehē rehe har. “Jetehar ym Páu ta mu'e” aja amō ta ukwa naī. Anī. Pexoha katu aja japutar katu rī. ⁸Jetehar te ke Tupā mujekwa, ame'ě ke japandu ta me'ě te'e. Ame'ě ke jō jamu'e ta me'ě te'e.

⁹Jande pitu te'e aja jaxo rahā, jande rury katu. Jande pitu te'e aja jaxo rahā, pehē ke jamupyrara ym ta riki. Pehē pyrātā, aja pexo rahā, pexoha ke pemukatu ta, a'erehe jande rury katu tī. A'erehe Tupā pe japandu: “Korin ok ta pe har ta rehe esak katu. Aja rahā, upa mukatu ta” aja inamō japandu. ¹⁰A'erehe pehē namō ihē axo ym rahā, kome'ě paper pinim ke ihē amondo pehē pe. (Aja rahā, pehē pexoha ke pemukatu ta, aja akwa.) Aja rahā, pehē rehe ihē ahyk rahā, pehē pe ihē aje'ě je'ě ym ta me'ě te'e. Jandema'e sawa'e te je'ěha rupi pehē pe hātā ihē apandu ym ta me'ě te'e. Ihē pe a'e pandu: “Ihē je'ěha rupi epandu eho” aja. (A'erehe a'e mondo ame'ě ke ihē.) A'e je'ěha rupi pehē py'a ke ihē amātā tar katu. Aja rahā, pehē py'a ke pemoī moī katu ta ehe. A'e je'ěha rupi hātā pehē pe ihē apandu tar ym. A'erehe pexoha ke pemukatu.

Katuha ke Páu mondo

¹¹Ihē mu ta! Pehē rury katu pexo! Pehē pexoha ke pemukatu. Ihē amupinim ame'ě ke rehe pehendu katu. Peteihar aja pexo katu pehē juehe. Pejumai ym ha namō pexo katu. Pehē rehe Tupā ipy'a katu. Pehē py'a ke a'e muhury katu tī.

¹²Pehē pejuman juman pehē juehe, aja pepy'a katu pehē juehe pexo, aja pemujekwa katu ngā pe. Se ihē namō Tupā kotyhar ta ixo. Pehē pe ame'ě ta katuha ke mondo ixo.

¹³⁻¹⁴ Mã peja pehẽ rehe Jesu Kirisutu ipy'a katu te hũ. Jandema'e sawa'e te ke a'e. Mã peja pehẽ rehe Tupã ipy'a katu te hũ tĩ. Mã peja Tupã'ã namõ pehẽ juehe katu pexo tĩ.

Upa.

Tupã Je'êha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 20
Dec 2018
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11